

Ivana Procházková

PRÍPRAVA NA KRST
Základy kresťanstva

Inštitút vzdelávania ECM
2005

Názov: **Príprava na krst. Základy kresťanstva.**
Autorka: Mgr. Ivana Procházková
Preklad do slovenčiny: ThDr. Dana Širkovská
Recenzovali: Mgr. Albín Masarik, PhD.
doc. ThDr. Pavel Procházka, PhD.

Pre vnútornú potrebu zborov Evanjelickej cirkvi metodistickej vydal Inštitút vzdelávania ECM, Bratislava 2005.

PREDHOVOR

Bratia a sestry,

nasledujúci text je určený v prvom rade vám, ktorí v zboroch vediete krstné prípravky alebo iné stretnutia s tými, ktorí sú na počiatku svojej kresťanskej viery. Asi máme spoločnú skúsenosť, že obdobie „prvých krôčikov viery“ je sprevádzané akousi zvláštnou vnímavosťou a citlivosťou. Zrejme každý z nás vtedy Písmo čítal s veľkou dychtivosťou, všetko pre nás bolo nové, strhujúce a okúzľujúce. Kazateľ bol spravidla osobnosťou, ktorá nám sprostredkovávala Božiu múdrosť, Božie pravdy, bratia a sestry v zbore sa nám stávali rodinou, ľuďmi blízkymi tak, ako sme možno doposiaľ v živote nezakúsili. Myslím, že toto prvé obdobie vo viere je nielen veľmi krásne, ale tiež veľmi dôležité. Sme tvárni, hlboko v nás zakorení to, čo sme vo svojej viere prijali práve na počiatku. To má svoje výhody i nevýhody. Po rokoch sme už viac kritickí, opatrnejší, triezvejší. Tu sa ale budujú základy, východzie postoje, prvé návyky kresťanského života. To nás stavia do veľkej zodpovednosti. Nielen tá dobrá, ale aj ta zlá sejba poniesie rokmi svoje ovocie. Prajem nám všetkým, ktorí v tejto službe stojíme, Božie pomazanie a múdrosť, citlivosť a vnímavosť k životom a viere tých, ktorých budeme vyučovať. Ctíme si v nich Krista, nový život, ktorý je z Boha. Prajem nám vedenie Duchom Svätým. Našou spoločnou nádejou je, že ten, kto vieru daroval, ju tiež povedie a stráži. My nepanujeme nad vierou tých, ktorých učíme, len ich sprevádzame a delíme sa spoločne o skúsenosť s Bohom a skúsenosť viery našich otcov a matiek.

Rozvrh pätnástich stretnutí by malo pokryť aspoň základné témy kresťanskej viery. Dobré by bolo zachovať poradie tém, pretože tie na seba nadväzujú, niektoré sa akýmsi kruhom znova po čase vracajú v inej perspektíve. Za veľmi cenné svedectvo považujem staré kresťanské vyznania (Apostolicum, Nicejsko-carohradské vyznanie viery a i., Články viery ECM apod.) Preto ich v texte pomerne často nájdete. Verím, že všetky tieto texty sú výsledkom úprimných zápasov viery, nesú pečať Ducha Svätého a osvedčili sa v mnohých generáciách. Je vždy užitočné „oprášiť“ ich, pýtať sa na ich zvestné jadro, učiť sa z nich a nechať sa nimi vo svojej viere viesť.

Za veľmi dôležité považujem nielen jednostranné vyučovanie, ale tiež rozhovory nad témami a biblickými textami. Preto tie námety k rozhovorom, otázky, ktoré v texte nájdete. Verím, že vaše diskusie budú obohatením pre vás všetkých. Keď sme prechádzali tieto témy s katechuménmi v plzeňskom zbore na Lochotíne, vždy to boli chvíle vzájomného obohatenia a zdieľania. Každé stretnutie pre mňa bolo vzácnou chvíľkou, kedy som smela nazrieť do života viery, skúseností s Bohom, životných skúseností svojich bratov a sestier a vždy som si vážila toho, že boli ochotní sa so mnou podeliť o to tak cenné a vzácne v ich živote. Kiež vám náš Pán dá podobnú radosť a vzájomné obohatenie.

Celý cyklus tém je doplnený rozpisom biblického čítania. Mojm zámerom bolo, aby si katechuméni možno po prvýkrát, alebo len znova ale „jedným dychom“ prečítali celú Novú zmluvu. Tento raz vo veľkých celkoch, nie len verše či perikopy vytrhnuté z kontextu, ale celé evanjeliá, celé listy. Myslím, že im to poskytne zase iný náhľad na Písmo, texty sa im budú otvárať v novej perspektíve, vo väčších súvislostiach. K rozpisu čítania Novej zmluvy je pripojený rozpis čítania žalmov. Pravidelné čítanie žalmov môže katechuménom pomôcť pri formovaní ich modlitebného života. Texty treba čítať vopred. Snažila som sa rozpis urobiť tak, aby čítané knihy aspoň z väčšej časti súviseli s témou, ktorá bude na programe stretnutia. Ďalšie biblické verše, na ktoré sú odkazy v texte, je najlepšie spoločne čítať v priebehu stretnutia (všetky alebo si aspoň dopredu vybrať, ktoré). Slúžia ako priame doklady z Písma k vyššie uvedeným tvrdeniam alebo majú otvárať rozhovor nad preberanou témou. Tvoria dôležitú časť výkladu, nebolo by dobré ich čítanie vynechať. Na záver textu je pripojený stručný sprievodca témami pre katechuménov deti a mladších -násťročných. Snáď vám bude niektorý z nápadov užitočný.

Prajem vám veľa radosti a Božej blízkosti pri spoločnom stretávaní.

Autorka

ROZPIS BIBLICKÉHO ČÍTANIA

	<i>TÉMA</i>	<i>ČÍTANIE</i> <i>(vopred)</i>	
		NZ	Žalmy
1.	Kto a aký je Boh, Božie zjavenie	Mk	Ž 1-10
2.	Jeden Boh v troch osobách	L	Ž 11 - 20
3.	Učeníci, vznik cirkvi, novozmluvné podobienstvá	Sk	Ž 21 – 30
4.	Ježiš Nazaretský – Kristus	J	Ž 31 - 40
5.	Človek vo svetle Písma - biblická antropológia a hamartológia A. Na počiatku – človek Božie stvorenie a prvotný hriech	R	Ž 41 - 50
	Človek vo svetle Písma - biblická antropológia a hamartológia B. Človek pod milosťou, Božie dielo vykúpenia	1-2 Pt , 1-3 J	Ž 51 - 60
6.	Kresťanská viera, pokánie – znovuzrodenie - posvätenie	Ko, Ga, Tt	Ž 61 – 70
7.	Náš osobný život s Bohom	Ef, Ju, Fm	Ž 71 - 80
8.	O Biblii	Mt	Ž 81 - 90
9.	Cirkev, jej život a služba	Fp, 1-2 Tm	Ž 91 - 100
10.	Duch Svätý, jeho „dary“ a „ovocie“	1-2 K,	Ž 101 - 110
11.	Sviatosti	Žd	Ž 111 - 120
12.	Kresťanská etika, kresťanský životný štýl	1-2 Te, Jk Zj 1-3	Ž 121 - 130
13.	Kresťanská nádej v smrti, prichádzajúce Božie kráľovstvo	Zj 4-22	Ž 131 - 140
14.	ECM, vznik, história, poriadok	Cirkevný poriadok ECM	Ž 141 - 150

KTO A AKÝ JE BOH, BOŽIE ZJAVENIE (1.)

 čítaj: evanjelium podľa Marka, žalmy 1 - 10

V prvých dvoch kapitolách knihy Genezis čítame príbehy, v ktorých Boh priamo hovorí s človekom. Nielen, že Boh pozná človeka a človek Boha, ale ich vzájomný blízky a dôverný vzťah nič nenarušuje a nič mu nestojí v ceste. To je však raj, ktorý sme stratili. (Hlavný zmysel týchto kapitol je však predovšetkým zvestovať človekovi stav, život, ku ktorému sme boli už od samého počiatku Bohom stvorení. Ani nie tak „ako to bolo na počiatku“, ale predovšetkým, ako tomu má a môže byť, ako to Boh s nami zamýšľal a zamýšľa.) Hriech, každodenná skutočnosť života každého človeka, nás od Boha vzdáľuje. Kým sa nám Boh sám nezjaví, nič o ňom nevieme, nevieme, kto je a aký je. Nemôžeme ho milovať, nemôžeme s ním hovoriť, nemôžeme ho čítať a poslúchať. Všetci sme úplne odkázaní na Božie zjavenie – okamihy milosti, kedy Boh sám prichádza za nami, dáva sa nám poznať, zjavuje nám svoje slovo, sám seba. Celé Písmo svedčí o neustálej Božej ceste za človekom, o Božej vôli a túžbe zachrániť každého človeka. Boh sa skláňa k človekovi, aby ho vytrhol zo „sveta“, kde je sám, kde si žije sám za seba, sám pre seba a podľa seba, aby ho vyslobodil z moci hriechu a navrátil do svojej blízkosti. Boh sa človekovi ukazuje, vychádza zo skrytosti, aby ho človek mohol spoznávať a milovať. Obnovené spoločenstvo s Bohom (a zároveň aj s druhými ľuďmi) - to je vlastne cieľ spasenia. Božia blízkosť „ako na počiatku“ to je aj „Božie kráľovstvo“, ktorého príchod očakávame – „svet“ lásky a dôvery medzi človekom a Bohom a medzi ľuďmi navzájom.

Ako sa Boh zjavuje?

1. V Ježišovi Kristovi

Na otázku, aký je Boh, existuje veľmi jednoduchá odpoveď. Pozri sa na Krista. Taký je Boh. Sleduj Jeho životný príbeh, Jeho skutky, slová, pozri sa do Jeho tváre a vidíš Boha.

 čítaj L 10,21-24; J 14,8-9; Žd 1,1-4.; 1Tm 2,5-6

2. Boh sa zjavuje vo svojom Slove

A) celkom výnimočne Písmo svedčí o situáciách, kedy Boh hovorí s človekom **PRIAMO**.

(Gn 3,9.11.13.; Gn 12,1; Ex 20,18-22; Joz 1,1-2). Boh môže takto osloviť aj nás, ale počítajme s tým, že niečo také je úplne mimoriadna udalosť a nemusí sa nám to nikdy v živote stať.

I napriek tomu k nám bude Boh hovoriť, nenechá nás bez svojho Slova, odpovie na našu túžbu po Jeho blízkosti.

B) **PÍSMO**, Biblia – tu predovšetkým môžeme „počuť“, čítať Božie Slovo. Tak tomu vždy bolo v cirkvi od chvíle, kedy začala mať písomne zachytené Božie Slovo (Desatoro, starozmluvné kultické predpisy, apoštolské listy, evanjeliá). V starozmluvnej aj novozmluvnej cirkvi: od okamihu uzatvorenia biblického kánonu sa Písmo stáva nielen zdrojom počutia a poznania Božieho Slova, ale aj kritériom na rozpoznanie a prijatie každého ďalšieho Božieho zjavenia. V Biblii nájdeme všetko, čo potrebujeme vedieť ku spásu, všetko podstatné o Bohu, všetko potrebné k zbožnému životu.

3. Boh prichádza skrze svojich prostredníkov a služobníkov

A) **starozmluvní „prostredníci“** - Božie Slovo prinášali starozmluvnému ľudu praotcovia, proroci, sudcovia, králi, kňazi (*vysvetliť*). Boží prostredníci sú i anjeli (anjel, gr. *angelos* znamená *posol*) – nebeské bytosti. V istom zmysle môže byť ale anjel funkcia, niečo ako rola alebo úloha. Ktokoľvek, kto prináša Božie Slovo, Božie zjavenie, kto koná Božie dielo stáva sa pre tú chvíľu anjelom.

B) **jediným prostredníkom** vo vlastnom slova zmysle medzi nami a Bohom je Boží Syn, **Ježiš Kristus**. On sám je vlastným Božím zjavením. Ježiš je ale zároveň tým, kto za nás a s nami predstupuje pred Boha. Boh sa na nás nepozera v našom hriechu, ale prijíma nás v Kristovi, vidí Jeho

spravodlivosť. Skrytí v Kristovi máme voľný a slobodný prístup k Bohu. Ako by Kristov kríž premostil priepasť hriechu, ktorá nás od Boha delila.

📖 *čítaj* **1Tm 2,5; R 3,23-25; 5,1-2; Ko 1,19-22; Žd 10,12-14**

C) Boh prebýva, zjavuje sa **vo** svojej **cirkvi**, v Božom ľude a uprostred neho, v našich bratoch a sestrách. Cirkev je chrám, v ktorom prebýva Boh (Ef 2,19-22; 1K 3,16-17). V novozmluvnej cirkvi Ježiš Kristus aj po svojom nanebovstúpení je telom prítomný v našom svete - cirkev sama je telo Kristovo (1K 12,12-28).

😊 Viera vidí napriek našej ľudskej chatrnosti, hriešnosti a slabosti v cirkvi telo Kristovo. Viera vidí napriek slabosti a hriechu prichádzajúceho Krista vo všetkých, ktorí Ho prijali ako svojho Pána a Spasiteľa. Akú s tým máte skúsenosť? Premýšľajme spoločne o tejto skutočnosti a čo z toho pre nás v praktickom živote v zbore, v cirkvi, vo svete vyplýva.

Boh prichádza do stredu našich **zhromaždení** (Mt 18,18-20) – hovorí v kázanom slove, v chválach, piesňach, v modlitbách, pôsobí a je prítomný pri sviatostiach a navštevuje nás tiež v našich súkromných **modlitbách** (Mt 7,7-11). V zásade nikto z nás nepotrebuje žiadneho ďalšieho prostredníka okrem Ježiša Krista. Vďaka jeho obeti, máme slobodný prístup k Bohu

😊 Čím sú pre nás, akú úlohu zohrávajú v našom živote spoločné bohoslužby? Akú úlohu zohráva súkromná modlitba? Sú tieto chvíle pre vás chvíľami stretnutia s Bohom?

D) Boh sa zjavuje, prichádza vo všetkých, ktorí v tomto svete trpia núdzou (v „plačúcich“, „hladujúcich“ a i.), **vo všetkých núdzných** – viď Mt 25, 23-46 – podobenstvo o poslednom súde.

📖 *čítaj* **Mt 25,23-46; Mt 5,3-10; L 6,20-21**

😊 Môže sa tento evanjeliový príbeh nejako týkať aj našich blízkych-nekresťanov, ľudí inej viery a ateistov?

4. Boh sa zjavuje vo svojich skutkoch

Boh sa zjavuje, preukazuje ako spravodlivý Pán a Kráľ sveta, svätý, mocný a milujúci Boh (Ex 14; Joz 3; 2 Kr 5,1-19; Jon; Ježišove mocné činy – napr. Mt 8,5-13; Mt 15, 29-39; J 11,1-44; ďalej: J 20,1-18; Sk 9,32-43) - a to svojimi skutkami vo svete, uprostred Božieho ľudu, jednotlivým ľuďom. Tak o tom svedčí Písmo, tak sa zjavuje tiež nám, tak ho poznávame osobne vo svojom živote, v našom svete.

📖 *čítaj* **J 14,11**

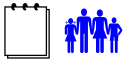
😊 Poznáte niekoho, kto sa po prvýkrát stretol s Bohom alebo uveril na základe udalosti, o ktorej mohol povedať „toto je skutok Boží“, „tu konal sám Boh“ ? Zažili ste sami nejakú takú udalosť?

5. Boh sa zjavuje vo svojom stvoriteľskom diele

Človek, ktorý Boha pozná a miluje, vidí „ruku“ Stvoriteľa v celom jeho stvoriteľskom diele. V poriadku a kráse prírody, vesmíru.

📖 *čítaj* **R 1,20**

6. Zvláštne zjavenie - v oblaku, v ohni (Ex 13,21), sláva Hospodinova (Ez 43,1-4), horiaci ker (Ex 3,2-8), ohnivé jazyky (Sk 2,3), Božia sláva a Kristus po Božej pravici (Sk 7,55) a i.

KTO A AKÝ JE BOH, BOŽIE ZJAVENIE (1.)

Východiskom rozhovoru môže byť napr. analógia o tom, ako poznávame druhého človeka – aký je, ako vyzerá, čo si myslí o určitých veciach, akú má povahu, ako spoznávame, že je niekde nablízku apod.

- osobné stretávanie; tomu zodpovedajú mimoriadne stretnutia s Otcom, stretnutia s Kristom, stretnutia v Duchu Svätom, zotrvávanie pri modlitbe (odst. 1 a 5);
- druhí o dotyčnom človekovi rozprávajú, to vytvára istú analógiu ku svedectvu iných kresťanov o Bohu, výpovede biblických svedkov, svedectvo Ježiša Krista (odst. 2);
- fotografie, nakreslený obrázok – čo nám o Bohu hovoria obrazy Krista, príp. Boha-Otca, prečo je v Desatoru druhé prikázanie – vysvetliť jeho zmysel;
- Biblia ako priame oslovenie človeka Bohom – podobne ako osobný list, nedeje sa to automaticky, kedykoľvek otvoríme Bibliu a čítame – Duch Svätý premieňa „mŕtvy, cudzí“ text na živé Božie oslovenie;
- ako spoznáme, že napr. rodičia sú alebo boli doma, aj keď ich bezprostredne nevidíme – pri dverách topánky, bunda na vešiaku, z kuchyne hlasy, príp. vôňa pripravovanej večere – Boh je a pôsobí svojimi skutkami vo svete, v mojom živote, Boh taktiež necháva za sebou stopy (odst.3); Boh zjavujúci sa vo svojom stvoriteľskom diele (odst. 4);
- zvláštne spôsoby Božieho zjavenia: v druhých ľuďoch, v „maličkých“, vo svojej cirkvi.

JEDEN BOH V TROCH OSOBÁCH (2.)

 čítaj: evanjelium podľa Lukáša, žalmy 11 – 20

„Je len jeden živý a pravý Boh, večný, bez tela alebo jeho častí, má nekonečnú moc, múdrosť a dobrotu, Stvoriteľ a Udržiavateľ všetkých vecí, viditeľných aj neviditeľných.

A v jednote tohoto božstva sú tri osoby jednej bytnosti, moci a večnosti – Otec, Syn a Duch Svätý.“

(Články viery ECM, I)

Kresťanská cirkev ukončila formuláciu svojho vyznania trojjediného Boha počas 4. stor. po Kr. (Nicejský koncil r. 325 a Carihradský r. 381). Toto vyznanie je spoločné všetkým kresťanským denomináciám, hoci ako také ho v Písme ucelene nenájdeme.

Trojčinnému vyznaniu nejde o to dopátrať sa či pomenovať Božiu podstatu. Božia trojjedinosť nakoniec zostáva Božím tajomstvom. O tomto tajomstve ale nestačí iba mlčať. Cirkev je zodpovedná za odovzdávanie zvesti o Božom zjavení, ktoré jej Boh zveril. Tvárou v tvár svetu preto vyznáva a zvestuje: *je jeden Boh v troch osobách.*

Boh je jeden (neveríme v dvoch alebo dokonca v troch bohov), ale zjavuje sa trojakým spôsobom: ako Otec, ako Syn a ako Duch Svätý; jeden Boh je Otec, Syn a Duch Svätý.

I. Boh je len jeden, jediný a jedinečný. Kresťanská viera nie je v tomto ohľade nijako odlišná od viery starozmluvného ľudu.

 čítaj 5M 6,4 a Ef 4,5-6

II. Boh je Otcom, a to v prvom rade Kristovým (R 15,6; 2K 11,31; Ef 1,3). Boh je Ježišov Otec skôr, než vôbec existoval viditeľný svet. Boh je pre Ježiša Krista „prvým i posledným“, od Neho Kristus prichádza a k Nemu sa vracia. Ich vzájomná láska je jednota slov, skutkov aj vôle, je zdrojom ich vzájomného hlbokého vnútorného poznania a spoločenstva. Boží ľud je potom v Duchu Svätom prizvaný k účasti na vzájomnej láske Otca a Syna a k účasti na ich jednote.

Vďaka Kristovi, pre lásku, ktorú má Otec k Synovi a Syn k Otcovi, sa aj my môžeme modliť k Bohu: *Otče náš, ktorý si v nebesiach ...* V Kristovi smieme nazývať Boha Otcom a v Kristovi sme aj my jeho synovia a dcéry.

 čítaj R 8,15.28-32

☺ Našu osobnú životnú skúsenosť s otcovstvom viac menej vzťahujeme tiež na náš vzťah k Bohu ako Otcovi. V skutočnosti je však potrebné skôr opačne hľadať význam a zmysel otcovstva práve u Boha a vo vzťahu Boha Otca k Ježišovi Kristovi a k nám.

• Božie otcovstvo sa výrazne profiluje v podobenstve o márnokratnom synovi - L 15,11-32.

Ako toto podobenstvo korešponduje s našou skúsenosťou otca a Boha Otca?

• Čo pre nás znamená Božie otcovstvo, čo pre nás znamená vyznanie *Verím v Boha Otca ..* Čo pre nás znamená modlitba *Otče náš ...* ?

• Ako nám korešponduje Božie otcovstvo s vlastnosťami a prejavmi ako je napr. neha, vzájomná dôvera, autorita, zodpovednosť, vernosť, sebaodovzdanie, poslušnosť?

III. V Ježišovi Kristovi sa Boh stal človekom. Pre nás a pre našu spásu. Boh nie je neľudský, prijal telo človeka (z ženy Márie), človečenstvo, aby sa stal naším bratom, Prímluvcom a Vykupiteľom. Zomrel a vstal, aby sme aj my mohli spolu s ním vstúpiť do slávy Božích detí.

„Veríme v jedného Pána, Ježiša Krista, Syna Božieho, splodeného z Otca, jednorodného, t.j. z podstaty Otcovej, Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, pravého Boha z pravého Boha, splodeného, nie stvoreného, jednej podstaty s Otcom, skrze ktorého bolo učené všetko, ako veci v nebi, tak veci na

zemi; ktorý kvôli nám ľuďom a kvôli našej spáse zostúpil a vtelil sa, stal sa človekom, trpel a vstal z mŕtvych na tretí deň, vstúpil na nebesia a príde súdiť živých a mŕtvych.“

(Nicejské vyznanie viery z r. 325)

☞ čítaj **J 14,8-11; R 1,3-4; Fp 2,6-11, Ko 1,15-20**

☺ Ježiš položil svojim učeníkom dôležitú otázku: *Za koho ma pokladáte vy?* (Mt 16,15; Mk 8,29; L 9,20). Inými slovami: Kto je ti Ježiš? Čím pre teba je? Čo pre teba znamená On sám, to, čo hovoril, to, čo robil, jeho život, smrť, vzkriesenie?

IV. Duch Svätý je neoddeliteľný od Otca a Syna.

„Veríme v Ducha Svätého, Pána a Darcu života, ktorý z Otca vychádza, s Otcem aj Synom je spoločne uctievaný a oslavovaný a hovoril ústami prorokov.“

(Nicejsko-carhradské vyznanie viery z r. 381)

Stará zmluva spravidla hovorí o Duchu Božom alebo o Duchu Hospodinovom ako o božskej sile, o sile vychádzajúcej z Boha, ktorá koná mocné činy, premieňa človeka aj celé stvorenie. Slovo *duch* (h. *ruach* znamená *duch, dych, vietor*) je odvodené od *dych, dýchanie* – ako základného prejavu života. Tak možno povedať, že Hospodin žije, prejavuje sa a pôsobí vo svete, pri človekovi práve svojím Duchom, ako Boh - Duch Svätý.

Duch Hospodinov dáva život (Gn 2,7;6,17); prebúdza, naplňa, zmocňuje a posielá svojich služobníkov sudcov, prorokov, kráľov (Iz 63,11). Vyliatie Hospodinovho Ducha patrí k nádeji, ktorú Boží ľud očakáva spolu s príchodom Mesiáša, (Ez 36,27; Iz 32,15), Duch je nositeľom spásy a obnovy Božieho ľudu.

V Novej zmluve sa najčastejšie hovorí o Duchu Kristovom alebo Duchu Svätom, pretože Duch je neoddeliteľný od Otca a Syna (1J 5,7). Ako taký zostáva ale vždy nepostihnuteľný, nemožno určiť „odkiaľ prichádza a kam ide“ (J 3,8), jeho pôsobenie sa prejavuje väčšinou prostredníctvom človeka, ktorého naplní, uchváti a v ktorom prebýva. (J 14,17; 1K 6,19; Mk 13,11).

☞ čítaj **Mt 1,18; Sk 16,6; Mt 28,19;**

Obzvlášť prvých dvanásť kapitol Jánovho evanjelia svedčí o Duchu ako o Božej obživujúcej sile, ktorá naplňuje Ježiša a ľuďom dáva schopnosť uveriť a správne ctiť Boha.

Záver evanjelia, Ježišove reči na rozlúčku, svedčí výrazne o Duchu Svätom ako o osobe. Duch Svätý prichádza ako *Duch pravdy*; ako *Prímluvca*, ktorého máme u Otca.

Duch Svätý je legitímnym nástupcom, zástupcom a nasledovníkom Ježiša Krista. Učeníkom je účinnou oporou po Ježišovom odchode k Otcovi. Prítomnosť Ducha Svätého v cirkvi zaisťuje trvalú a účinnú Ježišovu prítomnosť a živo uchováva Ježišovo zjavenie uprostred jeho učeníkov.

Duch dáva učeníkom schopnosť neopadnúť vo viere a vydávať dôveryhodné svedectvo o svojom Pánovi.

☺ Aké sú naše osobné skúsenosti viery a života viery s tretou osobou Trojice?

Ako rozumieme spätosti Ducha Svätého s Otcem a ako so Synom?

UČENÍCI, VZNIK CIRKVI, NOVOZMLUVNÉ PODOBENSTVÁ O CIRKVI(3.)

 čítaj: Skutky apoštolov, žalmy 21-30

Všetci, ktorí uverili,... každý deň jednomyselne bývali v chráme, po domoch lámali chlieb a delili sa o jedlo s radosťou a úprimným srdcom. Chválili Boha a boli obľúbení u všetkého ľudu. A Pán pridával na každý deň (takých), ktorí boli zachránení.

Sk 2, 44a.46-47

I. Učeníci Ježiša Krista

Počas Ježišovho pozemského života to boli tí, ktorí sa zhromaždili okolo Ježiša ako okolo svojho učiteľa a majstra, sprevádzali ho na jeho cestách, načúvali jeho slovu, boli mu stále nablízku, boli svedkami jeho skutkov, smrti a vzkriesenia.

Ježiš svojich učeníkov sám povolal – stať sa učeníkmi nebolo iba ich rozhodnutie. Tak je tomu aj dnes. (Dokonca čítame v evanjeliu o mužovi, ktorý sa učeníkom chcel stať a bol Ježišom odmietnutý - Mk 5,18 nn). Po Kristovej smrti a vzkriesení sa povolanie uskutočňuje prostredníctvom kázni o Ježišovi – osobné povolanie a stretnutie s Kristom však napriek tomu zostáva - prostredníctvom Božieho Slova a Božieho Ducha.

Kristovi učeníci:

- sú povolaní do Kristovej blízkosti (uprostred všedného života, často vyvolaní zo svojho doterajšieho spôsobu života) Ježišom Kristom osobne;
- sú povolaní do blízkeho obecnstva s Kristom – osobný vzťah ku Kristovi, vzťah viery, dôvery, lásky, nasledovania je zásadný a určujúci;
- podrobujú hlbokú revíziu či úplne opúšťajú v mnohých ohľadoch svoj doterajší život a nanovo ho formujú podľa Ježišovho slova. Hovoríme, že idú „za Ježišom“ (nasledovanie) a „s Ježišom“ (blízke obecnstvo);
- stávajú sa služobníkmi a spolupracovníkmi na Kristovom diele. Poslušnosť je ich výsadou.
- sú Kristom poslaní do sveta, ku svojim blížnym – Mt 28,19-20 – zvestovať evanjelium, „ukazovať ku Kristovi“ celým svojim spôsobom života, niest' do sveta Božiu lásku, nádej prielomu a príchodu Božieho kráľovstva.

☺ Všimnime si Ježišových učeníkov, ako o nich rozprávajú príbehy NZ. Kým boli pred svojím povolaním, ako ich povolanie prebehlo a čo nasledovalo (do Veľkej noci, po Veľkej noci, ako sa odvíjal ich ďalší život). Všimnime si ich vzťah ku Kristovi (ako sa vyvíjal), ich vzájomné vzťahy. Ako vyzerala ich služba vo svete.

- Je vám niektorý z učeníkov obzvlášť blízky?
- Ako sa uskutočnilo vaše povolanie ku Kristovi? Akú úlohu zohráva vo vašej viere osobný vzťah ku Kristovi a akým spôsobom sa realizuje?
- Ako konkrétne rozumiete tomu, že vás Kristus ako svojho učeníka posielal „do sveta“?
- Ktorá stránka učeníctva sa vám zdá byť príjemná, a ktorá naopak zložitá, ťažko prijateľná?

II. Cirkev Kristova

- je spoločenstvo tých, ktorí vyznávajú Ježiša Krista ako svojho Pána a Spasiteľa a sú jeho učeníkmi;
- je spoločenstvom ľudí, ktorí veria v Boha, ako o ňom svedčia Písma Starej a Novej zmluvy a túžia žiť podľa ich svedectva;

- je spoločenstvo veriacich, v ktorom sa káže Božie Slovo, riadne sa vysluhujú sviatosti a uplatňuje poriadok (kázeň); J. Wesley k tomuto reformačnému poňatiu pripája ešte dôraz na spoločenstvo (Sk 2,42);
- cirkev má zmysel a existuje iba tam, kde sa verí a zakúša Božia prítomnosť;
- „veríme v jednu svätú, všeobecnú, apoštolskú cirkev“ (Nicejsko-carohradské vyznanie viery z r. 381)

Poznámka

Cirkev je „jedna“ – v rámci protestantizmu sa nemyslí na jednotu v zmysle organizačnom (cirkvi je mnoho, viditeľná jednota je nám vzdialená). Napriek tomu: veríme v jedno evanjelium, Kristus náš Pán je jeden, Božia pravda je jedna. Preto aj napriek mnohosti denominácií – v Kristovi, v Jeho pravde sme „jedna cirkev Kristova“. Jednota cirkvi je založená na jedinom Bohu.

Cirkev je „svätá“ t.j. cirkev je spoločenstvom Božích „vyvolených“ („svätých“). Svätosť cirkvi spočíva v jej vyvolení, aby hlásala mocné skutky toho, ktorý ju vyvolal z tmy do svojho podivuhodného svetla (1Pt 2,9). Cirkev je svätá v celej svojej hriechnosti.

Cirkev je „všeobecná“ („katholická“) v tom zmysle, že do nej patria všetci, ktorí sa hlásia ku Kristovi bez rozdielu národnosti, rasy, veku, formy zbožnosti apod.

Cirkev je „apoštolská“, pretože udržiava apoštolskú tradíciu (vo viere, v učení, a tiež prostredníctvom odovzdávania úradov v cirkvi – skladaním rúk (ordináciou, svätením apod.)

📖 čítaj **J 17,6-12.15.20-21**

😊 Akú máte osobnú skúsenosť, akým spôsobom zakúšate v cirkvi Božiu prítomnosť?

Akým spôsobom sa uplatňuje poriadok (kázeň) vo vašom zbore?

- Vznik a existencia cirkvi je Božím zázrakom, Božím činom a darom. Vzniká, existuje, žije mocou Ducha Svätého.

📖 čítaj **Sk 2** - cirkev vzniká na Letnice a **J 19,25-27** - cirkev vzniká pod krížom

😊 Čítali sme dve svojím spôsobom rôzne svedectvá o vzniku cirkvi, ale obidve pravdivé. Ako tomu rozumieme v súčasnosti, keď hovoríme, že aj dnes cirkev vzniká zostúpením Ducha Svätého a zároveň sa rodí pod krížom?

📖 čítaj **Mt 7,21** cirkev viditeľná a neviditeľná

Poznámka – „cirkev viditeľná“ t.j. konkrétne cirkevné spoločenstvo, reálne cirkevné útvary v dejinách, členovia cirkvi; „cirkev neviditeľná“ (alebo tiež „skrytá“) – rozumejme nasledovne: nikto z ľudí nemôže s definitívnou platnosťou povedať, kto do pravej cirkvi Kristovej patrí a kto nie, kto je verný Kristov a kto pokrytec. Pravá cirkev Kristova je teda neviditeľná, ľudským očiam skrytá.

2K 5,1- 8 cirkev víťazná a bojujúca

Poznámka – „cirkev víťazná“ t.j. cirkev veriacich na zemi; „cirkev bojujúca“ t.j. cirkev tých, ktorí zomreli v Kristovi.

III. novozmluvné podobenstvá o cirkvi

1. rodina – Boh ako Otec, Ježiš Kristus Syn, cirkev pre Krista synovia a dcéry

📖 čítaj **R 8,14-17; 1J 3,1-2**

2. chrám – duchovný príbytok Boží, kde Ježiš Kristus je uholným kameňom, apoštolovia a proroci tvoria základy

📖 čítaj **Ef 2,20-22**

3. vinica – Boh ako vinár, Ježiš Kristus vínný kmeň, cirkev ratolesti

📖 čítaj **J 15,1-11**

4. stádo oviec – Ježiš Kristus pastier (prípadne dvere ovčínca)

📖 čítaj **J 10,1-18**

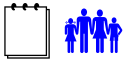
5. telo Kristovo

📖 čítaj **1K 12,12-27**

6. nevesta – Ježiš Kristus ako ženích

📖 čítaj **Zj 19,6-8**

😊 Ktoré z týchto podobenstiev je vám obzvlášť blízke? Prečo?

UČENÍCI, VZNIK CIRKVI, NOVOZMLUVNÉ PODOBENSTVÁ (3.)

1. Každé z detí si vyberie jedného z biblických Ježišových učeníkov. Zistí si o ňom maximálne množstvo informácií (s použitím Biblie, biblickej konkordancie, štandardného biblického slovníka). Predstaví ho ostatným, pokúsi sa formulovať, čo je mu na ňom blízke, sympatické, nesympatické. V čom sa cíti byť mu sám podobný, v čom sú naopak odlišní. Cieľom je spoločne potom definovať všeobecnejšie – čo je typickým znakom Kristovho učeníka – v Ježišovej dobe a dnes.
2. Deti si vyberú jedno z novozmluvných podobenstiev o cirkvi – prečítajú si ho a sami sa pokúsia vysvetliť jeho zmysel. Vedúci potom už len krátko zhrnie a znova pripomenie podstatné.

JEŽIŠ NAZARETSKÝ – KRISTUS (4.)

 čítaj: evanjelium podľa Jána, žalmy 31 - 40

Ježišov životopis nemožno celkom rekonštruovať, evanjeliá presné časové alebo miestne údaje uvádzajú veľmi sporadicky a na mnohých miestach existujú v podaní evanjelií dokonca rozpory (napr. dĺžka Ježišovho verejného pôsobenia, deň ukrižovania). Je potrebné stále mať na pamäti, že evanjeliá nie sú, a to celkom zámerne, Ježišovým životopisom. Napriek tomu nám prinášajú o Ježišovi to podstatné. To podstatné, aby sme mohli v Ježišovi spoznať svojho Vykupiteľa a Pána, primknúť sa k Nemu „spasiteľnou“ vierou. Sú písané po Veľkej noci, to znamená, že do rúk dostávame svedectvo predovšetkým o Ježišovom diele spásy, vyznanie viery o tom, kým Ježiš bol a je. Z tohto zorného uhla potom počujeme príbeh Ježišovho života a smrti, jednotlivé príbehy a udalosti, zásadný diel zvesti, Božieho Slova, ktoré sa nám má stať slovom ku spaseniu.

I. „Historické fakty“

Jediný presný časový údaj v evanjeliách je vystúpenie Jána Krstiteľa, a to pätnásty rok vlády cisára Tibéria (L 3,1).

Poznámka: Palestínski Židia používali v Ježišovej dobe sýrsky letopočet. Občiansky rok sa začínal 1. októbrom, ďalej sa počítalo podľa rokov vlády panovníkov. Prvý rok panovania ale končil spolu s koncom občianskeho roka.

Rok Ježišovho narodenia je veľmi neistý (počítanie letopočtu od Kristovho narodenia sa s obecnou platnosťou vžilo až vo vrcholnom stredoveku). Isto vieme len to, že sa Ježiš narodil ešte pred smrťou kráľa Herodesa - teda pred r. 4 pr. Kr. Do úvahy prichádza obdobie medzi r. 6-7 pred Kr. (Quiriniiov census – zrejme r. 7 pred Kr.).

Matúšovo a Lukášovo evanjelium uvádza Ježišov rodokmeň (sú odlišné). Rovnako ako starozmluvné rodopisy je Ježišov rodokmeň výpoveďou o tom, kto je Ježiš a odkiaľ „duchovne“ pochádza. Ďalej sa z evanjelií dozvedáme niečo málo o Ježišových rodičoch a o ďalších príbuzných (Mt 12,46 bratia/bratrance). Taktiež je ťažké datovať Ježišovo verejné pôsobenie. S istotou sa pohybuje v období medzi jeseňou r. 27 a jarou r. 33 (celkom asi 2 a 1/2 roku). Podľa niektorých novozmluvných bádateľov sa dá s veľkou mierou pravdepodobnosti určiť dátum Ježišovho ukrižovania, a to na 7. apríla r. 30.

Národnosťou a vierovyznaním bol Ježiš Žid (žid), jeho rodným jazykom bola aramejčina. Podľa Matúšovho a Lukášovho evanjelia sa Ježiš narodil v judskom Betleheme. Táto evanjeliová správa je v prvom rade ukazovateľom pre našu vieru. Hovorí nám, kto je Ježiš: Hospodinom zaslúbený Mesiáš (Mi 5,1).

Historici sú taktiež s veľkou istotou schopní zrekonštruovať základný obrys Ježišovho procesu, predmet žaloby a dôvod odsúdenia. Ježiš je popravený (ukrižovaný) na spôsob a z rozhodnutia vysokého rímskeho úradu ako vzbúrelec, ktorý si robil nárok na kráľovskú hodnosť. Prebehli dva výsluchy. Prvý pred Synedriom (židovská veľrada, v Ježišovej dobe nemala hrdelné právo).

Tu padlo dvojité obvinenie:

1. Ježiš má v úmysle zboriť chrám (Mt 26,61; Mk 14,58); toto však nepotvrdili dvaja svedkovia.
2. Ježišov mesiášsky nárok (prípadne titul Božieho Syna) – vznáša ho Ježiš sám. Toto rada zhodnotila ako rúhanie a bolo dôvodom odsúdenia na smrť.

Druhý výsluch prebehol pred miestodržiteľom Pontským Pilátom. Ten vyriekol (potvrdil) konečný rozsudok.

Ježišovo vzkriesenie historicky doložiť nie je možné. Evanjeliá sa o to nepokúšajú. Historicky evidentné sú tri základné skutočnosti:

1. Ježišov hrob je prázdny;
2. náhly, záhadný a totálny obrat v zmýšľaní a správaní sa učeníkov po katastrofe Ježišovho ukrižovania a smrti;
3. sú tu svedkovia, ktorí tvrdia: *Videl/a som Pána.*

II. svedectvo evanjelií

- **Ježiš je Pán, pravý človek a pravý Boh**

... podľa tela sa narodil z potomstva Dávidovho, podľa Ducha svätosti (však) svojím zmŕtvychvstaním dokázal sa mocným Synom Božím.

R 1,3-4

Ježiš *telom* pochádzal z rodu Dávidovho. To znamená: Ježiš bol človek ako my, môže byť preto naším bratom, priateľom. Sám na sebe zakúšal radosť aj biedu ľudstva. Ale to ešte nie je celá pravda o Ježišovi. Jedným dychom treba povedať tiež: Ježiš sa nenarodil z vôle človeka (Mt 1,23; L 1,26-38), je jednorodným Božím Synom, zasľúbeným Mesiášom, Pánom a Sudcom nového veku. V Ježišovi prichádza Boh, v ňom sa vlamuje do nášho sveta Božie kráľovstvo.

 čítaj Mt 1,23; Mk 1,11; 9,7; 15,39; Mt 16,16-17; L 9,20-22; J 11,27; J 5,26-30; 18,33-38; J 14,6; 1K 12,3

Rozpoznanie a vyznanie Ježišovho božstva je kľúčovým kresťanským vyznaním. Na neho je priamo viazaná naša viera v Ježišovo zástupné spasiteľné utrpenie a smrť. Ako Boží Syn Ježiš zomiera za naše viny a je zdrojom našej nádeje a spásy.

- **stred Ježišovho príbehu: Veľká noc a Turíce**

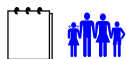
„... trpel pod Pontským Pilátom, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný, zostúpil do pekiel, na tretí deň vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho, odkiaľ príde súdiť živých i mŕtvych. ...“

Apoštolské vyznanie viery

Stredom evanjelií, Ježišovho príbehu sú veľkonočné udalosti. Stredom našej viery je Kristov kríž a prázdny hrob. Evanjeliá a nakoniec aj všetky ostatné novozmluvné knihy smerujú náš pohľad na Krista na kríži, k Mesiášovi, ktorý z lásky k nám trpí, zomiera a vstáva z mŕtvych. Ježišov kríž je tu preto, aby sme uverili a spoľahli sa na Božiu lásku, ktorá nám ide v ústrety a nehládí na vlastný prospech. Ježiš zomiera, aby sme uverili Bohu v ňom, prijali jeho slovo a pozvanie k novému ľudstvu z Božieho Ducha. Ježiš vstáva z hrobu, aby sme uverili, že Božia moc aj Božie kráľovstvo prekračuje hranice, ktorými je náš život vymedzený (choroba, život na okraji spoločnosti, hriech, smrť). Ježiš odchádza k Otcovi, ale zosiela svojho Ducha. Učeníci tak nezostávajú opustení svojím Pánom. Skrze Ducha prebýva Kristus uprostred svojho ľudu a posielá ho k životu a skutkom v jeho stopách. Cirkev „stvorená“ Kristovým duchom pokračuje v diele prielomu Božieho kráľovstva do nášho sveta. Cirkev nesená Božím duchom je na ceste k novému nebu a k novej zemi. Kristových učeníkov Boží Duch stráži na spasenie.

 čítaj 1K 15,3-4.12-13.17-24

Ak by sme z Ježišovho príbehu postavili do popredia iné udalosti než kríž a prázdny hrob: napr. mocné činy uzdravovania alebo premenenie na hore a opomínali veľkonočné udalosti, potom by sa nám javil Kristus ako falošný. To by potom pokrivené utváralo aj naše poňatie učeníctva, nasledovania, našu zbožnosť, nádej viery apod. Kristov život bol víťazný, plný Božej slávy a moci, ale toto víťazstvo, sláva i moc neboli vždy zjavné okamžite. Kríž bol na prvý pohľad Kristovou totálnou prehrou, katastrofou pre všetkých jeho učeníkov – napriek tomu s ohľadom na večnosť kľúčovou víťaznou udalosťou.

JEŽIŠ NAZARETSKÝ – KRISTUS (4.)

Ako východisko môže poslúžiť dotazník, ktorý deťom rozdáme, aby ho vyplnili.

Meno a priezvisko:	
Dátum a miesto narodenia:	
Mená rodičov:	
Súrodenci:	
Národnosť:	
Vierovyznanie:	
Povolanie, rok nástupu do zamestnania:	
Bydlisko:	
Manžel/manželka:	
Deti:	

Deti dotazník najskôr vyplnia samé – o sebe, potom rozdáme druhý – obdobný, doplnený o posledné položky:

Meno a priezvisko:	
Dátum a miesto narodenia:	
Mená rodičov:	
Súrodenci:	
Národnosť:	
Vierovyznanie:	
Povolanie, rok nástupu do zamestnania:	
Bydlisko:	
Manžel/manželka:	
Deti:	
Súdny proces, vedený kedy a kde:	
Obžaloba:	
Preukázaná vina:	
Trest:	
Pochovaný – kde:	

Ako ďalšie dôležité fakty dodať:

1. Ježišov hrob je prázdny;
2. náhly, záhadný a totálny obrat v zmýšľaní a správaní sa učeníkov po katastrofe Ježišovho ukrižovania a smrti;
3. sú tu svedkovia, ktorí tvrdia: *Videl/a som Pána.*

Biblia dodáva k Ježišovmu životnému príbehu ďalšie dôležité informácie, súvisia s tým, kto je (bol) Ježiš:

1. *Dôležité udalosti z Ježišovho života:*

mocné činy, mocné slová (kázne, reči), veľkonočné udalosti, Letnice; Z toho vyplýva nasledujúci záver:

2. *Ježiš je pravý človek* (Ježiš je naším bratom, priateľom, miluje nás a neopúšťa nás ani ako hriešnikov, ktorí ho nechajú popraviť);

3. *Ježiš je pravý Boh* (Ježiš je naším Spasiteľom)

- tieto dve veci sa pokúsiť aspoň rámcovo vysvetliť.

Záver: toto je zvesť, ktorú prináša Nová zmluva. Biblia zároveň týmto pozýva čitateľa (poslucháča), aby zaujal k uvedeným informáciám osobné stanovisko, aby z toho vyvodil nejaké konkrétne dôsledky pre svoj život. Sme pozvaní k viere v Boha, v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa.

ČLOVEK VO SVETLE PÍSMA - Človek Božie stvorenie, človek hriešnik (5.)

 čítaj: epištola Rimanom, žalmy 41 - 50

Celou Bibliou znie svedectvo o Božej „ceste za človekom“. Boh sa zjavuje a hľadá človeka, ktorý sa Bohu odcudzil. Z Biblie môžeme začuť Božie Slovo, ktoré má moc doviest' nás späť do Božej blízkosti. Božie Slovo v Biblii nanovo smeruje náš život, naše konanie, hovorenie, vzťahy, v ktorých žijeme. V moci Ducha Svätého Boh dokonca aj novo formuje naše najvnútornejšie „ja“. Preto je nad Bibliou nielen legitímna, ale dokonca veľmi dôležitá otázka: Čo som, ja človek, zač? Kto som? Aký som? Odkiaľ som sa tu zobral? Na čo som na svete? Aké má Boh so mnou zámery? Ako je to s mojou slobodnou vôľou? A odtiaľ potom aj: Čo je hriech? Ako nájsť milosť pred Bohom?

I. ČLOVEK – BOŽIE STVORENIE

 čítaj 1M 1-2

„Človeče, ja som ťa stvoril. Bolo to moje rozhodnutie lásky a túžba po tebe, čo stálo na počiatku tvojho života.“ Niečo v tomto zmysle čítame hneď v prvých kapitolách Biblie. A už to je *evanjelium* – dobrá správa pre nás. Nie sme tu len z vôle (niekedy žiaľ aj proti vôli) človeka (našich rodičov), nie sme tu omylom prírody, nie sme tu za trest, nie sme chybou vesmíru, nie sme tu na pokusy ani nie sme vrhnutí a vyvrhnutí do sveta bez toho, že by sa nás ktokoľvek pýtal. Na počiatku nášho života stojí Boh a hodnotí svoje rozhodnutie, dielo stvorenia človeka, každého človeka, ako dobré. (1M 1,31).

Čo je človek?

1. Človek je **adam**, doslova **zemák** (1M 1,26 – po hebrejsky *adamá*=zem), to znamená: „ten zobratý zo zeme“. Svojou prirodzenosťou nie sme iní než ostatné živočíchy Zeme - prírody. Viac či menej úspešne vládžeme rozumom, sme obdarení arzenálom pudov, máme svoj citový život apod. Naša telesná schránka je rovnako chabá ako steblá poľnej trávy (Iz 40,6), sme súčasťou živočíšnej ríše našej planéty, teda sme „zo zeme“. Nič menej a nič viac.
2. Človek je **na Boží obraz** (1M 1,27). Nie sme svojou prirodzenosťou (telesnou, duševnou ani žiadnou inou prirodzenou výbavou) ako Boh, ale predsa v niečom veľmi dôležitom sme ako Boh. Boh je v prvom rade Bohom milujúcim, je Bohom, ktorý miluje svoje stvorenie a stará sa o neho. Podobne aj človek. Aj my sme na svete jeden pre druhého, človek pre človeka a človek pre Boha. Boh nás stvoril, aby sme spoločne ako ľudia, ako muži a ženy a spolu s Ním – s Bohom - spravovali zem (Zem), žili navzájom v láske a pokoji, boli si radosťou a oporou.
3. Ľudia sú **ako muži a ženy**. Sme v dvojakom móde, dvojakým spôsobom: muž, žena (1M 1,27 - doslova v hebrejčine ako *samec* a *samica*). Muž a žena, to je tiež základ ľudského spoločenstva. Tu sa to začína. Od samého počiatku (rozumejme teda svojou podstatou, svojím založením) tu nie sme sami, nemusíme a nemáme byť sami. Je tu náš Stvoriteľ a k mužovi je tu žena a k žene muž. Zároveň si odtiaľ môžeme byť istí, že fakt našej diferencovanej pohlavnosti je Božím darom a životnou príležitosťou, ktorý je ukotvený v samotnom stvorení.
4. Človek je **prach zo zeme** – (1M 2,7) Táto biblická výpoveď nie je o tom, z akého materiálu je človek urobený, ale o tom, aká je jeho podstata, akosť. Sme *prach*, čosi veľmi ničotné, chatrné a pomínutelné. Na tom istom mieste však zároveň čítame, že Boh vdýchol človekovi dych života. Sme ako prach, **ale náš život je z Boha**.

Na čo je človek?

Boh človeka stvoril, *aby bol Božím obrazom (na Boží obraz, 1M 1,26-28)*. Konkrétne to znamená:

- a) plodiť, množiť sa, naplniť zem,
- b) podmaniť si zem a panovať nad všetkým živým.

Inými slovami to isté: *Hospodin Boh pojal človeka a umiestnil ho v záhrade Éden, aby ju obrábal a strážil.* (1M 2,15).

Ako Boh a z jeho poverenia sa máme starať o zem (planétu Zem) a o všetko Božie stvorenie ako záhradník o svoju záhradu, ako Boží správca, ako Boží služobníci a zmocnenci. Ako prach zeme, ale Bohom povolaní a zmocnení, ako muži a ženy.

II. ČLOVEK – HRIEŠNIK

Základný rámec nášho života, ktorý bol daný stvorením, je narušený a rozleptaný. Príčinou je náš **hriech**, náš **pád**. Hriech je naše zlyhanie a zlyhávanie, chybujeme, mýlime sa, robíme zlé veci, ubližujeme, škodíme druhým, svetu aj sebe.

 čítaj 1M 3

Tento oddiel z Písma nás poučuje o koreňoch a dôsledkoch hriechu ako takého. A keďže sa týka *adama* (tým sa myslí každého človeka), niekedy sa mu hovorí „Adamov“, „prvotný“ alebo inak „vrodenný“ hriech. „Vrodenný“ hovoríme preto, že skôr či neskôr sa týka každého z nás, je už ako by zakorenený v našej ľudskej prirodzenosti a nikomu z nás sa nevyhne, rodíme sa so schopnosťou zhrešiť ako Adam a Eva.

Podľa tohoto biblického oddielu sa hriech rodí z pochybnosti o pravdivosti, správnosti a dobrom účele toho, čo Boh urobil a povedal (robí a hovorí – 1M 3,4-5), rodí sa z túžby mať viac, mať väčšiu moc, než aká mi bola Stvoriteľom daná (1M 3,6). Hriech sa rodí z ľudskej túžby nielen panovať nad zemou a jej obyvateľmi ako Boh a spolu s Bohom, ale vôbec nebyť Bohu podriadený, určovať merítka dobrého a zlého, vymaniť sa z puta, ktoré nás viaže k Bohu (ako by to bolo puto, ktoré naše ľudstvo obmedzuje). Pri koreni hriechu je naša túžba ísť svojou vlastnou cestou, nezávisle na Bohu, nezávisle na dobre druhého človeka.

 čítaj R 7,14-24; 1J 1,5-10; R 6,17-23

☺ Aká je vaša osobná skúsenosť so snahami nehrešiť, robiť „iba dobre“ a pôsobiť vo svojom okolí „len dobré“?

Hriech má svoje dôsledky. Hriech zásadným spôsobom narušuje spoločenstvo človeka s človekom, muža a ženy (do vzťahu Adama a Evy vstupuje nedôvera, vzájomné obviňovanie, ktoré môže ústiť až do nepriateľstva a pocitu opustenosti). Hriech tiež zásadným spôsobom narušuje spoločenstvo človeka s Bohom. A tak znova zopakujme, čo bolo povedané na začiatku: Biblia hovorí o tom, že Boh sa napriek nášmu hriechu znova a znova vydáva na cestu za nami. Boh človeka hľadá (i keď človek uteká, skrýva sa, stráca sa, odcudzuje sa), zjavuje sa mu, znova sa snaží získať jeho dôveru a lásku a vrátiť tak človeka sebe samému, ľudí sebe navzájom a všetkých potom do svojej blízkosti.

O prvotnom či vrodennom hriechu

Prvotný hriech nespočíva v napodobňovaní Adama (ako bezdôvodne hovoria Pelagiáni), ale v porušenej prirodzenosti každého človeka, ktorý prirodzene pochádza z potomstva Adamovho. Tým sa človek vzdialil príliš ďaleko od pôvodnej spravodlivosti a svojou vlastnou prirodzenosťou je naklonený k zlému, a to neustále.

(Články viery ECM, VII.)

Hriech nie je len jednotlivý hriešny čin, hriešny skutok alebo myšlienka, ktorej sme sa dopustili. Hriech je našou základnou ľudskou orientáciou, životným smerom. Už svojou

prírodnosťou sa odvraciamy od cieľa, ktorý nám Boh v stvorení dal. Ako hriešnici sa mýame s cieľom svojho ľudstva, ku ktorému sme boli stvorení. Mýame sa so zmyslom svojho života. Hriech je základným nasmerovaním našej ľudskej existencie, z ktorého nie sme schopní sa zo svojich síl vymaniť. **Hriech je forma nášho ľudského bytia.**

 čítaj **Gn 4,6-7; Mt 4,1-11; 1Pt 5,8; Ef 6,10-17; Zj 12,9.20,1-3.7-10**

Hriech je mocnosť. Na mnohých miestach Písma môžeme čítať Písme o mocnosti zla a hriechu, „zvodcovi a pokušiteľovi“ na zlé, vládcovi smrti, „otecovi hriechu“, diablove, satanovi. Zlo a hriech je viac než náš hriešny skutok - číha na človeka, snaží sa nás „v rúchu anjela svetla“ (2K 11,4) strhnúť do tmy – ku zlému, ľstivo a zvodne nás láka z Božích ciest. V tomto zmysle môžeme hovoriť o „perzonifikovanom hriechu“. Kristovo zmŕtvychvstanie znamená satanovu porážku. Boj sa však definitívne skončí až záverečným Kristovým víťazstvom, až s druhým Kristovým príchodom.

ČLOVEK VO SVETLE PÍSMÁ - Človek Božie stvorenie a prvotný hriech (5.)

I. ČLOVEK

Rozdajte deťom prázdnu nadpísanú tabuľku:

NEBO (VESMÍR)	ZEM zvieratá	ZEM rastliny	ZEM neživá príroda	ZEM dielo človeka

zaradiť: kométy, tulipány, láska, Slnko, dážďovky, pieskovec, autá, Boh, lipa, sopečná láva, ľudia, mačka domáca, vietor, pravda, meteory, nosorožci, mikrovlnná trúba

Sme súčasťou prírody, naše telo, myslenie, city – podobne ako iné zvieratá, sme muži a ženy – ako levy a levice, mačky a kocúry, rodíme sa a zomierame ako iné zvieratá, ale máme predsa len na Zemi zvláštnu úlohu, poslanie, ktoré pochádza od Boha a tým je:

1. Ako Boh a z jeho poverenia sa starať o zem (Zem) a všetko Božie stvorenie ako záhradník o svoju záhradu
2. starať sa o druhých ľuďí, milovať ich
3. a to všetko spolu s Bohom, naším Pánom a Stvoriteľom, ktorý nás miluje.

II. HRIECH

Rozdajte deťom prázdnu nadpísanú tabuľku:

DOBŘÉ	ZLÉ

Dobré a zlé – konanie, myslenie, triediť: napr. nakopnúť mačku, navštíviť babičku v nemocnici, umyť riad, rozkopnúť kontajner na odpadky, dať vychudnutému bezdomovcovi dvadsať korún, myslieť si o druhom človekovi, že je hlupák a neznášať ho, samovražda, túžba vyniknúť, posmievať sa druhému, triediť odpad, rozvod manželstva, neplyvať vodou, prispievať na dobročinné fondy, zastať sa druhého človeka, keď mu niekto ubližuje apod.

Odkiaľ vieme, čo je dobré a čo je zlé? hovoria to rodičia, učitelia, kamaráti, Biblia, viem to vo svojom srdci (svedomí).

Naše posledné merítko, ukazovateľ: Boh, Biblia, Ježiš Kristus.

Prečo človek robí „zlé“ veci?

- a) nevedomky
- b) omylom
- c) so zlým úmyslom (zlá, hriešna prirodzenosť, človek sa s ňou rodí)
- d) inak to nejde (štrukturálny hriech a hriech ako mocnosť)

hriech = konanie a myslenie, ktoré sa nezlučuje s Božím Slovom, s láskou, ktorú má Boh k človekovi, s láskou, ku ktorej sme volaní, s Božími prikázaniami

dôsledky hriechu – vrátiť sa k príkladom – aké má dobré a zlé konanie dôsledky;

záver: zlé (hriech) rozbíja dobré vzťahy medzi ľuďmi a s Bohom, harmóniu v prírode. (Boh je vždy na strane slabého, chorého, tomu, komu sa ubližuje a krivdí.) Naopak dobré konanie a myslenie. Úplne každý človek len vo väčšej či menšej miere robí zlé veci. Preto každý človek je vinný pred druhým človekom a pred Bohom, voči prírode.

ČLOVEK VO SVETLE PÍSMĀ - Človek pod milosťou, človek v Kristovi (6.)

 čítaj: epištoly 1.-2. Petrova, 1.-3. Jánova, žalmy 51 - 60

Súčasne s ľudským hriechom vstupuje na scénu taktiež Božia milosť a Božie skutky záchrany a vykúpenia. Hriešny človek pred Bohom uteká, ukrýva sa (1M 3,8), nechce mať s Bohom nič do činenia. Boh ide napriek tomu človeku v ústrety, hľadá ho, volá ho (1M 3,9), umožňuje mu nové stretnutie, návrat, dáva vzájomnému vzťahu lásky a dôvery nový začiatok, novú šancu. Nespočetné množstvo príbehov o tom svedčí v Starej aj Novej zmluve.

 čítaj Da 9,18b; Sd 13-16; 2Tm 1,9; L 15,11-32

☺ Už po stáročia hovoríme v cirkvi o tzv. „predbežnej Božej milosti“. Ešte keď sme o Bohu nič nevedeli, vzdorovali mu, Boh nás už hľadal. On sám pripravil našu myseľ, naše srdce, aby sme ho vôbec začali hľadať a neskôr sa potom k nemu obrátili a uverili v neho. Až spätne vidíme vo svojom živote túto Božiu milosť, ktorá predchádzala nášmu pokániu, obráteniu aj viere. Aká je vaša osobná skúsenosť v tomto ohľade?

ČLOVEK POD MILOŠŤOU ZMLUVY

Základným skutkom vykúpenia je pre starozmluvný ľud vyvedenie z egyptského otroctva a dar zmluvy. Boh počul úpenie svojho ľudu v Egypte, videl jeho zotročenie (2M 3,7-10). *Zachránil ho z rúk toho, kto ich nenávidel, vykúpil ich z rúk nepriateľa.* (Ž 106,10)

 čítaj 2M 3,1-10; 2M 19,18-20,21

Zmluva, ktorú potom Boh uzavrel so svojím ľudom na Sinaji, to je dar Božej blízkosti, dar Božích životných ciest, ukazovateľov na ňu (Zákon), dar plnosti života, darované zaslúbenia, darované obnovené ľudské spoločenstvo.

 čítaj 5M 27,9-10; 30,1-6.10.19-20

NOVÁ ZMLUVA V KRISTOVEJ KRVI

V Kristovi Boh prichádza so svojím spasením bez akýchkoľvek predbežných podmienok za každým človekom. Nikto nie je vopred vylúčený. Bez ohľadu na to, akí sme, ako vyzerá a vyzeral náš život, Boh nám ide v ústrety a pozýva nás do svojej blízkosti. Ponúka nám svoje odpustenie, svoju lásku, nový začiatok, nový život.

 čítaj Iz 9,2.5-6; 11,1-4; 12,1-2

Za spravodlivých sme pred Bohom považovaní iba pre zásluhy nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista skrze vieru, a nie pre naše skutky alebo zásluhy. ...

(Články viery ECM, IX.)

 čítaj R 5; Ef 2,1-10

☺ Iba Božou milosťou sme spasení. Celá Nová zmluva zdôrazňuje „**zadarmo**“! To je mimoriadna skutočnosť a životná skúsenosť. Neplatí v každodennom živote skôr to, že nič nie je zadarmo? Nezahanbuje nás to? Nerobí nám to „**zadarmo**“ niekedy skôr problémy?

Nové ľudstvo v Kristovi

„Zmluva v Kristovej krvi“ je novým Božím darom k obnove pravého ľudstva a k obnove plného spoločenstva s Bohom aj medzi ľuďmi navzájom. Opäť zmluva a opäť nezaslúžený Boží dar, pretože svojou vlastnou silou nie sme schopní hriech rozpoznať, opustiť, vymaniť sa z pút, ktoré ovinuli naše „srdce“, uväznili a nasmerovali náš život, uniknúť zo siete, ktorou je pretkané celé ľudské spoločenstvo. V Kristovi k nám prichádza odpúšťajúci a milujúci Boh, dosvedčuje svoju lásku k nám svojimi slovami, skutkami, tým, že nás neopúšťa aj vtedy, keď mu nerozumieme, nenávidíme ho a v hneve a slepote dokonca zabíjame. Na Kristovi a v Kristovi nám Boh ukazuje, že Božia láska, Božia vôľa „byť s nami“, žiť s nami v láske je nakoniec silnejšia než náš hriech a smrť (Kristova aj naša).

O slobodnej vôli

Človek po Adamovom páde je v takom stave, že sa nemôže obrátiť a svojou prirodzenou silou a skutkami sa uschnúť k viere a vzývaniu Boha; preto nie je v našej moci činiť dobré skutky, Bohu príjemné a prijateľné, bez milosti Božej, ktorá v Kristovi spôsobuje, aby v nás dobrá vôľa vznikla, a s nami potom spolupracuje, keď tú dobrú vôľu máme.

(Články viery ECM, VIII.)

Pod krížom a z darov Ducha Svätého sa rodí naše nové ľudstvo, ľudstvo oslobodené od hriechu, ktorého merítkom je Kristus sám. Hovoríme, že Ježiš Kristus ako pravý Boh a pravý človek zjavuje sám na sebe na čo je, čo má a môže človek byť. Človek môže a má milovať aj svojich nepriateľov, môže milovať aj ako nemilovaný, aby druhého pre lásku získal. Hovoríme, že milosť Kristovho kríža nám dáva odpustenie a slobodu od hriechu a otvára nám dvere k Bohu aj nanovo k druhému človekovi. „Pod krížom“ môžeme vidieť, že Boh nás miluje a odpúšťa nám, aj keď Božiu lásku nevidíme a odmietame. Kľúčom ku spaseniu je kríž tiež v tom zmysle, že človek nahliadne a vyzná svoju vlastnú vinu pred Bohom a človekom – že aj on sám je tým, kto v Kristovi druhého človeka aj Boha tupí, nenávidí a ubíja.

čítaj R 8,1-17

☺ Pokúste sa charakterizovať podstatné rysy „nového Kristovho ľudstva“ - tie, ktoré vás obzvlášť zaujali.

Pod krížom a z darov Ducha Svätého sa z hriešnika stáva ospravedlnený hriešnik. Kristov učeník dostáva dary Ducha Svätého. Prijatie Kristovho Ducha znamená pre človeka začiatok premeny a rastu k pravému ľudstvu – do Kristovej podoby. Nové ľudstvo v Kristovi znamená tiež zásadnú premenu našich medziľudských vzťahov a zrod novej kvality ľudského spoločenstva. Medzi ľuďmi sa rodí to, čo nebolo doposiaľ pre našu pýchu a sebeckosť možné: láska, dôvera, vzájomná služba, hlboká vzájomná zodpovednosť, solidarita a spolunáležitosť. Nanovo sa utvára tiež spoločenstvo muža a ženy, dokonca sa stáva obrazom a podobenstvom o láske a blízkosti medzi Bohom a človekom.

☺ • Láska a jednota medzi mužom a ženou je v Biblii obrazom, podobenstvom o láske a jednote človeka s Bohom. Ako rozumiete tomuto podobenstvu? Čo v tejto súvislosti očakávate vo svojom vzťahu s Bohom?

- Je pre vás cirkev (zbor, v ktorom žijete) žijúcou ukážkou v Kristovi obnoveného a vykúpeného ľudského spoločenstva?
- Rodí sa a silnie vo vás Kristovo nové ľudstvo. Aké konkrétne dôsledky očakávate, že to bude mať vo vašich vzťahoch (v rodine, medzi priateľmi, v škole, v práci apod.), v spoločnosti, ktorej ste súčasťou?

ROZHOVOR NAD VEĽKONOČNÝMI UDALOSŤAMI A O ZMYSLE „KRÍŽA“

Kto môže za to, že bol Ježiš ukrižovaný? Kto nesie vinu?

1. zlé zákony, nespravodlivý súdny systém
2. Judáš – zradil svojho učiteľa, priateľa (prečo? – nerozumel Ježišovi, chcel ho donútiť k radikálnemu vystúpeniu proti rímskej okupácii, preukázanie svojho mesiášskeho poslania, z vypočítavosti?)
3. učeníci – nechali Ježiša samého, opustili ho (zo strachu ?)
4. niektorí farizeji a poprední predstavitelia štátu a náboženského života z nenávisti, závidi a strachu (o vlastné pozície, zo strachu z rímskej okupačnej moci)
5. Boh

Predstavme si seba v Ježišovej dobe – seba v úlohe sudcu, Judáša, učeníka, farizeja.

Deti si môžu rozdeliť jednotlivé „úlohy“, ostatní sa ich pýtajú, prečo konali, ako konali, čoho sa báli, v čo dúfali apod.

Ako ľudia konajú dnes, ako v podobných situáciách konáme my dnes?

Zmyslom Ježišovho príbehu je rozpoznanie, že aj ja som ako onen sudca, Judáš, učeník a farizeus – voči Bohu i druhým ľuďom. Zmyslom je uvidieť vlastnú vinu a prijať „pod krížom“ Božiu lásku. Nechať sa presvedčiť o Božej láske a milosti, nechať sa Bohom strhnúť a obdarovať mocou Ducha Svätého k „novému životu“. Kristus prijíma aj kríž a smrť, aby nás presvedčil, získal si nás, strhol nás.

- Aké máme skúsenosti s podobným konaním? Už nás niekto takto presvedčal alebo si získaval? Ako si my skúsime získať lásku druhého človeka, upútať na seba jeho pozornosť?

KREŠŤANSKÁ VIERA, POKÁNIE - ZNOVUZRODENIE - POSVÄTENIE (7.)

 čítaj: epištola Galatským, Kolosenským, Títovi, žalmy 61 – 70

Kresťanstvo nie je v prvom rade filozofický systém, návod na dobrý, úspešný či zdravý život, kresťanstvo ako také nie je len učenie, ani súbor etických noriem, ale predovšetkým kristovectvo – vzťah (viery, lásky a nádeje) k Ježišovi Kristovi. Byť kresťanom znamená celým srdcom, dušou, myslou, všetkým čo sme, čo robíme, čo si myslíme, celou svojou bytosťou primknúť sa k Ježišovi Kristovi ako svojmu Pánovi a Spasiteľovi, bratovi a Bohu v jednej osobe. Byť kresťanom znamená byť jedným v kruhu Ježišových učeníkov. Byť kresťanom znamená žiť svoju vieru uprostred tohoto sveta tak, ako to robil Ježiš: k dobru tých, ktorých máme vôkol seba.

O tom, či sme alebo nie sme kresťania, nakoniec nerozhoduje naša formálna príslušnosť k cirkvi (či sme zapísaní v nejakej matrike), to, či chodíme v nedeľu alebo na Vianoce do kostola, či dávame pravidelne peniaze do zbierky (platíme desiatky apod.) To prvé a posledné, na čo sa pýtal sám Ježiš je naša viera a John Wesley by povedal viera skrze lásku konajúcu. Všetko ostatné nasleduje potom. Nie je to zďaleka nepodstatné, ale viera je na prvom mieste.

 čítaj Mt 7,21-23; R 10,9-10; Mt 18,23-35

I. KREŠŤANSKÁ VIERA

- je Boží dar. Viera je darované precitnutie, darovaný vzťah. Boh zjavuje sám seba, svoju lásku k nám a Duchom Svätým prebúdza lásku v nás. Otvára nám oči a srdce pre seba, nanovo pre svet aj pre našich blízkych.

 čítaj R 9,15-16

- je viera podľa Písniem Starej a Novej zmluvy; viera podľa Apoštolského vierovyznania.
- je viera v Ježiša Krista ako Spasiteľa, Kráľa, Vykupiteľa, viera v Boha ako Otca, Pána a Stvoriteľa, viera v Ducha Svätého ako Posvätiťa.
- je životné spoľahnutie sa na Božie zaslúbenie, Božie Slovo, ako je zapísané v Písme, na Boha samého viac než na vlastné vedomosti, skúsenosti, vedomosti a skúsenosti rodičov, partnera, priateľov či tzv. múdrych kníh apod.
- je dôvera Bohu, Kristovi – predovšetkým a všetkým ostatným.
- znamená zveriť seba, svoju budúcnosť, svojich blízkych, celý svet Bohu.

 čítaj Žd 11,1; 1J 2,15-17; Ž 31,15-16a

- nie je len vecou rozumu (či citu, vecou vyznania, toho ako a v čo veríme), ale viera je záležitosť vzťahu – ku Kristovi a skrze Krista k našim blízkym.
- je tiež vidieť na našom správaní, vidieť skrze naše skutky.

 čítaj Ga 5,6

- znamená tiež poslušnosť a úctu a bázeň pred Bohom.
- je tiež riziko.

☺ Prečo si myslíte, že riziko?

☺ Pripomeňme si z Písma niektorých mužov či ženy viery, napr. Abraháma, Jáкова, Támar, Rachab, Rút, Dávida, Máriu (matku Ježišovu). Je vám niekto z nich obzvlášť blízky? Čím?

II. CESTA (SKÚSENOSŤ) VIERY

1. POKÁNIE

*Ak budeš počítať nepravosti, Hospodine, Pane, kto obstojí?
U Teba je však odpustenie, aby sa Ťa báli.*

Ž 130,3.4

📖 čítaj **Ez 33,11; Mk 1,15; Ef 4,22 mn**

Pokánie je:

1. uznanie a vyznanie vlastnej viny pred Bohom i človekom, pred stvoreným svetom;
2. ak je to možné, napravenie spáchaných krívd ;
3. odvrátenie od hriechu, túžba a úsilie hriech neopakovať;
4. celoživotný postoj viery (pripomenutie pri každej Večeri Pánovej)
 - nielen jednorazová záležitosť;
5. súčasťou pravého pokánia je aj pokora a tichosť pred Hospodinom, pripravenosť odpustiť tým, ktorí sa previnili proti mne.

Človek zastihnutý Božou láskou, mocou a milosrdenstvom rozpoznáva vo svetle Božieho slova vlastný hriech. Z moci Božieho Ducha vidí človek seba0 samého ako hriešnika. Je to teda Božia láska, Božia milosť, ktorá nás vedie ku pokániu, k obráteniu sa k Bohu, k obráteniu sa od omylu k pravde, od hriechu k láske a poslušnosti, od temnoty ku svetlu, od smrti k životu.

Božie zasľúbenie pre kajúcnika:

📖 čítaj **Iz 1,16-18; R 8,33-34; Tm 1,15; 1J 2,1mn**

☺ Pokánie je dôležitým krokom, ktorý by mal predchádzať krstu. Niečo z nás, niečo v nás v pokání rovnako ako v krste zomiera. Je to proces oslobodzujúci, ale bolestný zároveň. Písmo tiež hovorí o „zlomení“ alebo „pokorení“ pred Bohom. Aká je vaša osobná skúsenosť?

2. ZNOVUZRODENIE

Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže uzrieť kráľovstvo Božie.

Veru, veru, ti hovorím: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho.
J 3,3.5

Tento termín je podobenstvom o nástupe, vzniku nového, iného spôsobu myslenia, cítenia, konania. Tak, ako sa prirodzený život začína narodením, tak akoby sa nový život v Kristovi, s Kristom, život pod mocou a v sile Ducha Svätého začínal novým, druhým narodením – znovuzrozením. To, že Ježiš volil práve toto podobenstvo minimálne signalizuje, že skutočnosť kresťanskej viery v našom živote nie je len kozmetickou úpravou nášho doterajšieho života, vylepšením, upravením, ale je radikálnou a úplne zásadnou udalosťou s ohľadom na časnosť i na večnosť. Aj pri znovuzrození sa jedná o Božie dielo v nás. Boh nás znovuzrodí.

📖 čítaj **Tt 3,5**

☺ Podelte sa vzájomne o svoju osobnú skúsenosť zrodzenia vo viere v Krista. Do akej miery vaša skúsenosť korešponduje s práve čítanými biblickými textami?

Podobnú skúsenosť viery poznal aj Boží ľud Starej zmluvy. Tam samozrejme nejde o život v Kristovi a s Kristom, ale o nový život s Bohom.

📖 čítaj **Ez 36,26-27**

3. POSVÄTENIE

Ako svätý je Ten, ktorý vás povolal, aj vy svätí buďte v celom obcovaní. (1Pt 1,15)

Posvätením sa myslí trvalé pôsobenie Božej milosti v živote kresťana. Táto milosť náš život (osobný, v spoločenstve s Bohom aj s ľuďmi, vo svete) stále viac utvára podľa Božej vôle. Boh sám pôsobí a daruje posvätenie. Iste tam, kde ho človek vyzerá a usiluje sa o neho.

Podobnú skúsenosť viery označuje Nová zmluva tiež ako „rast“ v Kristovi alebo do podoby Kristovej“; „zrelé“ príp. „nové“ ľudstvo“; „konať svoje spasenie“ a i.

 čítaj 1K 15,10; Ef 4,11-15.22-24; Fp 2,1-5.12-13

☺ Ktoré z vyššie menovaných podobenstiev najlepšie vystihuje vašu skúsenosť viery?

Prostriedky milosti posvätenia

Božie Slovo, spoločenstvo cirkvi, zhromaždenie, modlitba, pôst, pokánie. Očakávať posvätenie bez týchto prostriedkov je poblúznením.

KREŠŤANSKÁ VIERA, POKÁNIE-ZNOVUZRODENIE-POSVÄTENIE (7.)

ČO JE KREŠŤANSKÁ VIERA?

dajte deťom písomne s inštrukciou, aby vybrali vždy jednu z variant ako pravdivú
vtíp je v tom, že všetky varianty sú pravdivé, aj keď si navzájom odporujú
veďte nad výrokmi diskusiu

- A.
- *viera sú znalosti (Bible, vyznaní, modlitby Pánovej)*
 - *viera nie sú znalosti – je to vec citu, hlavne vzťahu, vec lásky ku Kristovi*
- B.
- *viera je istota*
 - *viera je dúfanie, nádej*
 - *viera je nástup neistoty, riziko*
- C.
- *viera je na človekovi vidieť, spoznáme, či niekto verí či neverí*
 - *viera nie je vidieť, je ukrytá v srdci*
- D.
- *viera je modlitba, prosba, aby Boh zmenil (môj život, ľudí okolo mňa, situáciu)*
 - *viera je prijatie seba, ľudí, situácií aké sú – ako daru od Boha*
- E.
- *viera je predovšetkým môj vzťah s Pánom*
 - *viera je život, služba, modlitba v cirkvi*

CESTA VIERY: POKÁNIE – ZNOVUZRODENIE – POSVÄTENIE

1. vysvetlite jednotlivé pojmy;
2. vyzvite deti, aby ich uplatnili na živote a viere: Samsona, Jonáša, apoštola Petra, apoštola Pavla;
3. poznáte z histórie alebo zo svojho okolia niekoho, na ktorého živote a viere je obzvlášť zjavné: pokánie, znovuzrodenie a posvätenie;

NÁŠ OSOBNÝ ŽIVOT S BOHOM (8.)

 čítaj: epištoly Efezským, Júdu, Filemónovi, žalmy 71 - 80

Prosím vás teda, bratia, pre milosrdenstvo Božie, vzdávajte svoje telá v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, vašu rozumnú to službu Bohu. A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle, aby ste rozsudzovali, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé.

R 12,1-2

Pod osobnou zbožnosťou sa rozumejú spôsoby, akými každý z nás (v spoločnosti aj v súkromí) realizujeme náš vzťah ku Kristovi, svoju kresťanskú vieru. Naša osobná zbožnosť bude iste v mnohých ohľadoch veľmi podobná s ostatnými kresťanmi, bude mať svoje špecifiká v rámci našej kultúry, v rámci našej denominácie príp. aj zboru, ale keďže náš vzťah s Kristom je vždy jedinečný, ponese aj rysy, prvky úplne osobné.

Dôležité je, aby sme nech už si zvolíme akúkoľvek cestu vyjadrenia svojej viery či hľadania Božej blízkosti, stáli vždy v pokore a tichosti pred Bohom, pomeriavali svoje slová aj konanie Božím Slovom (Písmom) a brali ohľad na dobro našich bratov a sestier, s ktorými svoju vieru zdieľame.

 čítaj 1K 10,23-33

Spôsoby a kvalita našej zbožnosti je odrazom povahy a kvality nášho vzťahu ku Kristovi. Človeku sa teda môže stať, že jeho zbožnosť sa stane povrchnou a pokryteckou, ak je narušený vzťah lásky a oddanosti k Bohu.

 čítaj Oz 6,4,6; Mt 6,1-2.5.16; 7.1.21-23

Písma Starej i Novej zmluvy, Ježiš sám svojich učeníkov vyučoval, čo to je pravá zbožnosť a ako má vyzerat'.

Pravá zbožnosť si je bytostne vedomá Božej lásky a oddanosti ku každému človekovi aj ku mne samému a odráža moju lásku, úctu, oddanosť a poslušnosť Bohu. Pravá zbožnosť je predovšetkým úprimná, vytrvalá a pokorná (1Tm 4,8).

 čítaj Mt 6,1-18; L 18,1-14; R 12; 2K 8-9; Fp 4; 1Tm 6,11; Tt 2,12

Pravá zbožnosť sa evidentne netýka len nášho vzťahu k Bohu, ale zahŕňa tiež náš vzťah k ľuďom, ktorých máme okolo seba. Zbožnosť sa týka celej Božej rodiny, v ktorej žijeme – tou je náš zbor, ale tiež rodina, spoločnosť, štát a celé Božie stvorenie. Pravá zbožnosť teda zahŕňa tiež praktickú účinnú pomoc na všetkých rovinách, kde sa v živote pohybujeme.

I. Čo by nemalo chýbať v zbožnom živote žiadneho kresťana

V tejto súvislosti je možné zmieniť tzv. „prostriedky milosti“, ako o nich čítame napr. vo Všeobecných pravidlách. Pod prostriedkami milosti sú myslené cesty, ktorými nám Boh sprostredkováva dary svojej milosti. Tieto prostriedky ustanovil Boh sám – Boh sám v nich prichádza. Inými slovami možno povedať, že sú to vonkajšie znamenia, slová alebo úkony, ktoré Boh ustanovil a určil na to, aby nám sprostredkovali jeho prítomnosť, milosť a spásu.

Podľa Všeobecných pravidiel ECM sú nimi:

1. verejné bohoslužby,
2. čítaný alebo voľný výklad Slova (dnes by sme asi povedali biblické hodiny alebo rôzne formy biblického vzdelávania v zboroch),
3. Večera Pánova,
4. rodinná a súkromná modlitba,

5. čítanie Písma a
6. pôst alebo abstinencia.

Podobných výpočtov nájdeme však v priebehu dejín starozmluvnej aj novozmluvnej cirkvi mnoho. Napr. zbožní židia tzv. *chasedim* uvádzali nasledujúce prvky pravej zbožnosti: intenzívny duchovný život, láska, modlitba a tzv. „skutky zbožnosti“, ktorými sú sľuby, obete, dary a almužny a pôsty. Podobný obrys sleduje aj Ježiš v Kázni na vrchu: sľuby (prísahy), láska, skutky milosrdenstva (almužny), modlitba, pôst.

V rímsko-katolíckej tradícii patrí iste k týmto prostriedkom ešte pokánie (spoveď), príp. rozjímanie. Môžeme však pridávať ďalšie: uctievanie, chvála a potom tiež obet ako celý spôsob života.

- ☺ ● Porozprávajme sa spoločne o jednotlivých „prostriedkoch milosti“ a ich význame pre našu zbožnosť.
- Možno prostriedky milosti zneužiť? Ako? Ako ich používať, aby nám boli na požehnanie?
 - Akú máte osobnú skúsenosť s vyššie uvedenými prostriedkami milosti? Ktoré z nich sú prípadne na okraji a čo by ste chceli v budúcnosti zmeniť?

II. Zbožnosť metodistov

Odlíšny znak metodistu nespočíva v jeho náukovom náhľade. Môže súhlasiť s tým či oným vyznaním viery, môže mať zvláštne názory, môže horliť za učenie toho či oného známeho muža, to všetko sa netýka jadra veci. ... Podstata metodistu nespočíva ani v tom, že by so záľubou používal isté zbožné slová alebo zbožné frázoovitosti. ... Netúžime sa odlišovať svojimi skutkami, obyčajami ani zvyklosťami, ktoré nie sú podstatné. ... Náboženstvo nemá čo dočinenia so spôsobom obliekania, držania tela alebo pokrývania hlavy, ani neprikazuje odriekať sa manželstva, jedál alebo pitia, ak sa všetko slušne a s vd'ačnosťou Bohu užíva. ... Nechceme sa tiež odlišovať od iných kresťanov zdôrazňovaním jednej náboženskej nauky a túto prehlasovať za podstatnú. ... Metodista je človek, v ktorého „srdci je rozliata láska Božia Duchom Svätým, ktorý mu je daný“, človek, ktorý „miluje Pána svojho Boha, z celého srdca, z celej mysle a z celej sily.“ Boh je radosťou jeho srdca a túžbou jeho duše, ktorá stále volá: „Okrem teba v nikom na zemi nemám zaľúbenia! Môj Boh moje všetko! Ty si skala môjho srdca a môj podiel na veky!“

Charakteristické znaky metodistu, J. Wesley

ECM patrí k tzv. prebudeneckým cirkvám (*vysvetliť*). V dobe svojho vzniku bola ovplyvnená pietizmom (*vysvetliť*), u nás po roku 1989 obzvlášť niektoré zbory tiež letničným a charizmatickým hnutím (*vysvetliť*). Dôrazy metodistickej vierouky majú svoje dôsledky v osobnej zbožnosti, patrí sem okrem iného tiež učenie o posvätení. Tento akcent znamená vyzdvihnutie aktívneho privlastnenia si spásy, kresťanskú horlivosť, aktívne úsilie o rast v Kristovi a tiež misijná horlivosť.

Poznámka:

Prebudenecké hnutie je obrodné hnutie, ku ktorému došlo vo vnútri európskeho protestantizmu približne v rokoch 1750-1850. Prebudenecké hnutia kládli nanovo dôraz predovšetkým na osobné obrátenie (znovuzrodenie) a na posvätenie (prax viery). Prebudenecko mobilizovalo cirkve k mohutným projektom misijným a sociálnym. Hnutie boli celkom vedomo a zámerne nadkonfesijné a nadnárodné. Z prebudeneckva vzišlo mnoho samostatných cirkevných útvarov.

Pietizmus je nápravné hnutie vo vnútri európskych reformačných cirkví v priebehu 17. a 18. storočia, ktoré trpeli strnulosťou v učení aj v kresťanskej a cirkevnej praxi. Za „otca“ pietizmu býva označovaný Philipp Jakob Spener, autor spisu *Pia desideria* (1675). Pietizmus vytváral vo vnútri existujúcich reformačných cirkví malé krúžky, v ktorých sa pestovala intenzívna osobná zbožnosť, modlitebné spoločenstvo, študovala sa Biblia. Pietisti vyzdvihovali úlohu laickej služby v cirkvi, rozvíjali misijnú a evanjelizačnú prácu. Z pietizmu vzišla okrem iného Obnovená jednota bratská. Práve stretnutie s kresťanmi Obnovennej jednoty bratskej zohralo kľúčovú úlohu pri obrátení Johna Wesleyho.

Počiatok **letničného** (pentekostálneho) **hnutia** sa kladie do prvých rokov 20. storočia do Spojených štátov. Na niekoľkých miestach prežili kresťania pri modlitbách tzv. „krst Duchom“. Krst Duchom je popisovaný ako zvláštne silné vedomie Božej prítomnosti, naplnenie človeka Božou silou a vedomie jeho poslania do kresťanskej služby, obzvlášť misia. Znakom tohoto „krstu Duchom“ je vždy hovorenie jazykmi (glosolalia). Ďalšími duchovnými darmi, ktoré sú pre letničné hnutie významné, sú proroctvo, uzdravovanie, činenie zázrakov apod. V Spojených štátoch, čoskoro aj v Európe

a potom po celom svete vznikali nové letničné cirkevné útvary, pretože tradičné protestantské denominácie letničné hnutie odmietli (dôvodom bol najčastejšie fundamentálny výklad Biblie a nebezpečenstvo duchovnej manipulácie). Letničné hnutie podľa odhadov zasiahlo okolo 80 miliónov kresťanov.

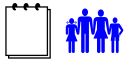
V 60. rokoch 20. storočia sa rozvinulo tzv. **charizmatické hnutie**. Na rozdiel od hnutia letničných je tu naopak snaha obnoviť a obživiť existujúce kresťanstvo entuziastickou zbožnosťou z vnútra. Zlomovým v tomto úsilí sa stal rok 1967, kedy sa charizmatické hnutie rozšírilo z protestantskej časti spektra kresťanských cirkví do Cirkvi rímskokatolíckej. Tzv. katolícka charizmatická obnova zostáva naplno súčasťou rímskej cirkvi a tvorí dnes najsilnejšiu časť charizmatického hnutia. Charizmatické hnutie vnáša do tradičných cirkví intenzívnejší duchovný život (prehĺbenie modlitby, záujem o Bibliu, ohotu k sociálnej práci, misijné nasadenie), zapojenie laikov do cirkevného diania. Problematické býva odmietanie cirkevnej tradície a konflikty na poli cirkevnej autority.

☺ Mali ste možnosť porovnania „metodistickej“ zbožnosti so zbožnosťou v kresťanských denomináciách? Máte skúsenosť s inými metodistickými zbormi?

III. Ja a môj Pán, čo zostáva len medzi nami

Nechajme sa všetci viesť Božím Slovom, „všetko skúmame – podľa Písma a dobrého sa držíme“ (1Te 5,21), nechajme sa viesť tradíciou cirkvi, bratmi a sestrami vo viere, zborom, skupinkou. V istom ohľade je samozrejmé, že cesta viery každého z nás je individuálna. Majme slobodu v Kristovi. Len vždy si dajme pozor, aby táto sloboda nebola príležitosťou na presadzovanie seba, na duchovnú pýchu, na pohoršenie bratovi či sestre, alebo aby sme sa neizolovali od spoločenstva Božieho ľudu.

📖 *čítaj* **Ko 2,16-23.3,1-4**

NÁŠ OSOBNÝ ŽIVOT S BOHOM (8.)

AKO VYJADRUJEME, PREJAVUJEME SVOJU VIERU V BOHA

Nechajme deti, aby sami formulovali:

1. najskôr ako oni sami vyjadrujú, ako sa prejavuje navonok ich viera;
2. ako ju vyjadrujú ich najbližší (rodičia, priatelia, blízki ľudia z cirkvi) – čo sa im páči aj nepáči
3. kresťania iných denominácií – čomu rozumejú aj nerozumejú, je im sympatické i nesympatické

píšme na tabuľu alebo veľký hárok papiera, zapisujme všetko, všeobecné aj jednotlivosti, aj zdanlivé hlúposti, prejavy, ktoré sú deťom blízke, sympatické aj tie, ktorým nerozumejú alebo sú im nesympatické

napísané posluži ako odrazový mostík k spoločnému rozhovoru

ciele, závery:

1. 1K 10,23-33, text prečítať;
2. každého osobne sa týka: 1Tm 4,8 – text opäť prečítať;
3. napíšete na tabuľu a vysvetlite „prostriedky milosti“ zo Všeobecných pravidiel;
4. všetko deťmi menované môžete roztriediť napr.: prejavy smerované predovšetkým k Bohu, v spoločenstve cirkvi a mimo ňu, prejavy smerované k druhým ľuďom, k svetu, k prírode apod.

O BIBLI (9.)

čítaj: evanjelium podľa Matúša, žalmy 81 - 90

I. BIBLIA AKO BOŽIE SLOVO

- **O čom je a na čo je Biblia?**

Celou Bibliou znie svedectvo o Bohu, o Božej „ceste za človekom“. Boh sa zjavuje a hľadá človeka, ktorý sa Bohu odcudzil, stratil vo svete, človeka, ktorý stráca orientáciu vo svojom živote. Z Biblie môžeme začuť Božie volanie k obráteniu sa späť k Bohu a môžeme začuť Božie Slovo, ktoré nás má moc doviest' naspäť do Jeho náruče. Božie Slovo v Biblii má moc nanovo nasmerovať náš život, dať nám nádej do každého životného hľadania, zápasov a dokonca aj do utrpenia, umierania a smrti.

V Biblii nájdeme všetko, čo potrebujeme poznať ku spáse, všetko podstatné o Bohu, všetko, čo potrebujeme vedieť na dobrý a zbožný život. Biblia je svedectvom o Božom zjavení. Toto svedectvo tlmočia Boží svedkovia – ľudia a je preto vyjadrené ich jazykom a pomocou predstáv doby, v ktorej žili. To znamená, že zvesť Biblie je vyjadrená dobovo podmienenými predstavami, obrazmi, symbolmi. Pôvodne je písaná jazykmi, ktorých „svet“ je tiež odlišný od našich jazykov moderných (Stará zmluva prevažne po hebrejsky, Nová zmluva po grécky). Dobové obrazy, symboly, predstavy, pôvodné biblické jazyky treba poznať, porozumieť im, aby sme správnym spôsobom Písmo interpretovali do našej doby a situácie. Na to pristupuje Božie vedenie – moc Ducha Svätého. Tomu všetkému sa hovorí prorocký výklad Písma. Biblia sa tak stáva živým Božím Slovom pre nás – tu a teraz. Skrze písané Slovo Biblie živý Boh prehovorí k nám osobne a tak sa naplní to, na čo Biblia je.

 čítaj 2Tm 3,15-17; Žd 4,12-13; R 15,4; 2Tm 3,16

☺ Spomínate si na svoje prvé stretnutie s Bibliou? Spomínate si na svoje prvé stretnutie s Božím Slovom v Biblii?

- **O čom nie je a na čo nie je Biblia?**

Biblia nie je univerzálny návod na život v celej jeho rozmanitosti. V Biblii nenájdeme odpovede na všetky naše otázky, napr.: Ako Boh urobil svet? Aké usporiadanie a tvar má vesmír, Zem? Aké mäso je na jedlo najzdravšie? apod. Biblia je nám daná predovšetkým na poznanie Boha a ako norma viery v Neho. Biblia tiež nie je na to, aby sme ňou tlkli „ľudí po hlave“, ale predovšetkým na to, aby sme ľuďom okolo seba mohli dôveryhodne a pravdivo zvestovať Božie Slovo pre ich spásu.

 čítaj 2Tm 2,14-16a

☺ Z histórie poznáme mnoho príkladov nesprávneho prístupu a zachádzania s Bibliou. Ani dnešná doba nie je bez podobných neporozumení.

- **Ako čítať a rozumieť Biblii?**

Biblia sa stáva živým Božím Slovom mocou Ducha Svätého. Preto pre správne porozumenie prosíme v modlitbe o vedenie Duchom Svätým a preberáme ku svojmu čítaniu skúsenosť viery vlastnej aj širokej cirkvi (čítame v spoločenstve zboru, cirkvi, učiteľov cirkvi, tradície). Boh sa v Biblii obracia na človeka ako takého (na jeho stránku rozumovú, citovú, vôľovú apod.). Preto nie je možné čítať Bibliu bez rozumu, alebo bez citu, potláčať alebo umlčovať akúkoľvek stránku nášho ľudstva. Všetko, čo sme a akí sme, stojí pod Božím oslovením a je cieľom Božieho spasenia a premeny.

Pri správnej interpretácii Písma teda spolupracuje najmä troje: tradícia cirkvi, rozum a skúsenosť viery.

☺ Aké máme skúsenosti s vlastnými citmi a rozumom pri čítaní a chápaní Biblie?

II. BIBLICKÝ KÁNON A JEHO AUTORITA

- *Biblia* je slovom gréckeho pôvodu a znamená *knihy*. Rozumejú sa knihy Starej a Novej zmluvy.
- Kánon je tiež slovo gréckeho pôvodu a znamená *merítko, pravidlo, norma*. Biblický kánon tvorí 39 kníh Starej a 27 Novej zmluvy, ako ich nájdeme napr. v slovenskom evanjelickom preklade. Podľa tradície našej cirkvi (väčšiny reformačných cirkví) do biblického kánonu nepatria knihy tzv. deuterokanonické, pseudoepigrafy a apokryfy. Biblickému kánonu rozumieme ako **pravidlu, norme viery a života z viery**.

Poznámka

V rámci Starej zmluvy hovoríme o kánone tzv. **palestínskom** (hebrejská zbierka kníh) a **alexandrijskom** (grécka zbierka). Kedy došlo k uzatvoreniu starozmluvného kánonu (hebrejská verzia) sa nedá presne povedať. Všeobecne rozšírená téza, o synode v Jamnii (Jabne. okolo r. 90, popr. okolo r.100 pr.Kr.) je súčasnými starozmluvníkmi vážne spochybnená. Historických opôr však napriek tomu máme niekoľko. Napr.: V dobe, kedy sa Samárčania osamostatnili, musel už Pentateuch existovať ako kanonický celok (čo sa týka rozsahu aj obsahu) – t.j. okolo r. 409 pr. Kr.; Ježiš Sírach vo svojej „Chvále otcov“ (okolo r. 190 pr.Kr.) predpokladá starozmluvný kánon v podobe, ako ho máme dnes; Josephus Flavius hovorí o 22 knihách starozmluvného kánonu dnešnej podoby (koniec 1. stor. pr.Kr.) a i. O vzniku alexandrijského kánonu existuje legenda z rokov okolo r. 100 pr.Kr. Alexandrijský kánon tvoria jednak hebrejské spisy preložené do gréčtiny a potom ďalšie knihy grécky hovoriacej židovskej diaspory v Egypte. Oficiálny latinský preklad Starej zmluvy v kresťanskej cirkvi – Vulgáta kopíruje tento alexandrijský kánon. Tento kánon bol v rímsko-katolíckej cirkvi potvrdený Tridentským koncilom r. 1546. Hlavné prúdy protestantizmu však vychádzajú z hebrejského (palestínskeho) textu a knihám (textom), ktoré sú v alexandrijskom kánone navyše (Tóbiáš, Júdit, Prídavky k Ester, Kniha múdrosti, Sirachovec, Báruk a List Jeremiášov, Prídavky k Danielovi, Traja muži v rozpálenej peci, Zuzana, Bél a drak, Prvá a Druhá kniha Makabejská) sa hovorí „**knihy deuterokanonické**“ – druhokanonické (niekedy tiež „**starozmluvné apokryfy**“).

„Idea novozmluvného kánonu vzniká vtedy, keď sa v cirkvi ukazuje potreba vytvoriť súbor bohoslužobných textov, ktorý by tvoril druhú časť doposiaľ používanej Biblie (Starej zmluvy), bol sústredený na Ježišov príbeh a vyjadroval jeho význam v súlade so základnými kresťanskými vyznaniami“. (Neznámá evangelia, Novozákonní apokryfy, Vyšehrad, Praha 2001, s. 25). Táto idea sa utvára veľmi rýchlo niekedy pred polovicou 2. storočia. V druhej polovici 2. storočia bola idea novozmluvného kánonu už zreteľne ustavená a rozhovor vo vnútri cirkvi sa sústreďoval na jeho hranice. 27 kníh Novej zmluvy (označené ako „pramene spásy“) , ktoré ako kanonické prijímajú cirkvi katolícka, pravoslávie a hlavné prúdy protestantizmu, boli po prvýkrát spísané v 39. sviatočnom liste Athanasia z Alexandrie z roku 367.

Pseudoepigrafmi nazývame spisy, ktoré vznikli v dobe medzi Starou a Novou zmluvou (popríklad zároveň s niektorými novozmluvnými knihami), väčšina z nich nesie názov po známych starozmluvných postavách (Mojžišova závet, Izaiášovo martýrium, kniha Henochova a i.), výnimočne po postavách mimobiblických Aristeas, knihy Sybilline a i.). Jedná sa o pomerne rozsiahlu literatúru. Niektoré spisy sa nedochovali vôbec, niektoré iba ako zlomky. Veľká časť pseudoepigrafov je apokalyptického rázu a vo svojej dobe sa tešila veľkej publicite.

Novozmluvné apokryfy sú starokresťanské spisy, ktoré neboli zaradené do novozmluvného kánonu. Sú nimi apokryfné dodatky k evanjeliám, Tomášovo evanjelium, židokresťanské apokryfné evanjeliá (Nazorejcov, Hebrejcov, Ebionitov), gnostické apokryfné evanjeliá (Filipovo, Egypt'ánov, Petrovo, Máriino) a mnohé ďalšie, ďalej apokryfné príbehy apoštolov (Skutky Petra a dvanástich apoštolov, Skutky Petrove, Skutky Jánove, Tomášove), a apokryfné listy.

Starozmluvná aj novozmluvná apokryfná literatúra je teraz k dispozícii už aj v českom preklade s rozsiahlymi komentármi (Knihy tajemství a moudrosti I-III, Mimobiblické židovské spisy: Pseudoepigrafy, Vyšehrad, Praha 1995, 1998,1999, Neznámá evangelia, Novozákonní apokryfy I, Vyšehrad, Praha 2001, Příběhy apoštolů, Novozákonní apokryfy II, Vyšehrad, Praha 2003).

Písanej Biblii predchádzala tzv. ústna tradícia. Písané texty boli potom zbierané, opisované, prešli niekoľkonásobnou redakciou – vo svätyniach, v chráme, na kráľovskom dvore, v synagógach (SZ), pre čítanie v zhromaždení, v cirkvi. Veríme, že biblická redakcia (stanovenie hranice kánonu aj obsah vymedzenia jednotlivých kníh kánonu) je dielom Ducha Svätého, inšpirované Duchom Svätým a Písmo ako také je teda z Božej moci skutočne Bohom darovanou normou viery a života z viery.

- **Stred Biblie**

Kresťania veria, že Ježiš Kristus ako vtelené Božie Slovo je stredom Písma, a to v tom zmysle, že Biblia o ňom svedčí, pripravuje Boží ľud na jeho príchod. Ježišove slovo, skutky, život aj smrť všetky knihy Biblie z vnútra interpretujú, sú vodítkom pri interpretácii a Kristov hlas - jeho slovo má prednosť, ak vznikne názorový alebo významový spor vo vnútri Písma.

📖 *čítaj* **L 4,16-21; J 5,39; Žd 1,1-2; 1K 15,3-6**

😊 Stretli ste sa niekedy s dvoma alebo viacerými textami v Biblii, ktoré si odporovali? Ako by ste si poradili dnes?

- **Biblia je kniha cirkvi**

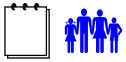
Súkromné čítanie a štúdium Biblie patrí k základom našej kresťanskej zbožnosti, patrí tiež k našej každodennej modlitbe. Všeobecne povedané: Biblia je knihou cirkvi, patrí do cirkvi a predovšetkým jej je jej slovo adresované. To znamená, že treba Bibliu čítať, vykladať v spoločenstve cirkvi – v rozhovore s tradíciou cirkvi, v rozhovore s bratmi a sestrami, nechať sa viesť učiteľmi cirkvi, povolanými služobníkmi.

😊 Akú máte osobnú skúsenosť so súkromným čítaním Písma a s výkladom, ktorý ste čítali v nejakej knihe či počuli v cirkvi. Viete, aké máte možnosti biblického štúdia vo vašom zbore?

- **knihy Biblie**

Predstaviť jednotlivé skupiny, radenie kníh a jednotlivé knihy SZ a NZ.

- Predstaviť biblickú konkordanciu a štandardné biblické slovníky.

O BIBLI (9.)

O ČOM JE A O ČOM NIE JE BIBLIA?

1. Je Boh? Aký je?
2. Ako vyzerá Boh?
3. Otázka na zmysel môjho života?
4. Ako Boh stvoril svet?
5. Vodítko, kto z ľudí z môjho okolia bude spasený a kto nie.
6. Ako žiť zdravo?
7. Ako nájsť vnútorný pokoj?
8. Prečo zomrel Ježiš na kríži?
9. Ako žiť šťastný a spokojný život?
10. Kedy nastane koniec sveta a príde Božie kráľovstvo?
11. Je potrebné bezvýhradne rešpektovať štátnu moc?
12. Ako sa modliť?
13. Čo presne ma čaká po smrti?
14. Môže sa kresťan alebo kresťanka rozviesť bez toho, že by to bol hriech?
15. Mám nejakú nádej, šancu v chorobe a v smrti?

Na niektoré otázky Biblia odpoveď nedáva (napr. 2,4,5,6,9,10,13), na niektoré dáva (1,3,7,12,15), na niektoré nájdeme odpovedi viac – niekedy sú aj zdanlivo rozporuplné, na odpoveď skôr spoločne ukazujú (8,11, 14).

Záver: V Biblii nájdeme všetko, čo potrebujeme poznať ku spásu, všetko podstatné o Bohu, všetko, čo potrebujeme vedieť pre dobrý a zbožný život.

Biblia ako norma viery

pr. 1. Aký postoj zaujať ku tvrdeniu: „Ježiš Kristus nezomrel na kríži, odišiel do Indie a tam v utešenej starobe zomrel a bol pochovaný.“? – biblické svedectvo je nám normou viery

pr. 2. Je potrebné sa modliť? Akú pozíciu (postoj) zaujať pri modlitbe a ako sa modliť? Spoločne nájdite v Biblii odpoveď: napr. Mt 6,5-15; 1Te 5,17; Jk 5,13-18, pokúste sa vysporiadať s textom: 1K 11,5-7.13-15

pr.3 Vnútorná norma Biblie: Ježiš Kristus (v zmysle uvoľnenia aj prísnenia)

A) Lv 20,10; Dt 22,22, J 8,1-11

B) Lv 19,18, Ž 139,22-23, Mt 5,43-48

CIRKEV – JEJ ŽIVOT A SLUŽBA (10.)

 čítaj: epištoly Filemonovi, 1.-2. Timoteovi, žalmy 91 - 100

Na úvod pripomenúť, čo už bolo o cirkvi povedané: Učeníci, vznik cirkvi, novozmluvné podobenstvá (3.)

Cirkev je spoločenstvom tých, ktorí veria evanjeliu a žijú svoju vieru svedectvom a službou. Toto spoločenstvo sa rozprestiera cez hranice zborov, denominácií, kultúr, dokonca aj cez hranicu času a našej smrti (máme spoločenstvo aj s tými, ktorí už v Pánovi zomreli – „cirkev víťazná“). To, čo nás spája, je Duch Kristov, viditeľne práve zmienená spoločná viera, svedectvo a služba. Cirkev, s ktorou prichádzame do styku najbezprostrednejšie, je však to konkrétne spoločenstvo zboru (farnosti), v ktorom žijeme a slúžime a spoločenstvo, ktoré ako telo Kristovo slúži nám.

I. Prečo konkrétna cirkev a zbor?

Možno nám už veľakrát napadlo, že keby sme žili každý svoju vieru bez cirkvi, mnohé starosti a ťažkosti by sme si ušetrili. A tiež koľko len je v epištolách Novej zmluvy venované rôznym problémom, ktoré vznikali v zboroch. Spory, rozkoly, trenice, nedorozumenie apod. Často si však, žiaľ, neuvedomujeme, koľko naopak starostí a ťažkostí, samoty a bezradnosti by nám vyvstalo, keby sme cirkev nemali, boli od nej odlúčení. Takpovediac všetky zaslúbenia, dary aj úlohy Ježiš adresuje spoločenstvu učeníkov, cirkvi ako celku (s výnimkami, ktoré iba potvrdzujú pravidlo – Mt 16,17-19; J 19,25-27; J 21,15-23). Cirkev je telo Kristovo a bytostne ku Kristovi patrí. Ak chceme žiť plný život s Kristom, nemožno cirkev ignorovať. Možno máme dojem, že by sme boli všeličoho ušetrení. Omnoho viac by sme však stratili. Cirkev, zbor, v ktorom žijeme je konkrétnym spoločenstvom ľudí, kde sa môže uplatňovať vzájomná láska, vzájomná služba a zodpovednosť. Sme tu pokrstení, smieme pristupovať ku stolu Pánovmu. Bohom a spoločenstvom preverení a poverení služobníci nám kážu a vyučujú nás v Božom Slove, celé spoločenstvo vedie a formuje našu vieru. Len konkrétne spoločenstvo Božieho ľudu má zaslúbenie plnosti darov Ducha Svätého. Ako spoločenstvo sme poslaní do sveta niesť Božiu lásku a získať pre Krista ďalších učeníkov. To, že cirkev, zbor, v ktorom žijeme, je telom Kristovým, je niekedy viditeľná skutočnosť, ale veľakrát je len vecou našej viery. Je však veľmi dôležité, aby sme stále napriek každej ľudskej sile, ale aj slabosti videli uprostred nás vzkrieseného a panujúceho Krista.

 čítaj 1J 4,7-21; Mt 5,21-26; R 14,1-13.15,1-3.5-7; 1K 4,1-5; 1K 6,1-11; 1K 10,23-33; 2K 5,16-17; 2K 13,5; Žd 13,17-18

☺ Pohovorte si spoločne o tom, akými konkrétnymi spôsobmi sa vo vašom zbore (farnosti) zvestuje a vyučuje Božie Slovo (bohoslužby, biblické hodiny, Učeník a ZBŠ a i.), ako prebieha vyučovanie detí, mládeže, akým spôsobom sa uplatňuje v zbore kážeň, ako fungujú domáce skupinky, na čo vôbec sú apod.

II. Všetky reformačné cirkvi zdôrazňujú tzv. všeobecné kňazstvo v cirkvi Kristovej. To znamená, že Kristova služba je zverená každému veriacemu, a že je len jediný prostredník medzi Bohom a ľuďmi – Ježiš Kristus (ani kazateľ ani iný poverený služobník v cirkvi nie je prostredníkom v zmysle kňazov alebo prorokov, ako ich poznáme zo Starej zmluvy).

Pri tom však samozrejme platí, že služba všeobecného kňazstva je rozmanitá tak, ako sú rozmanité dary Ducha Svätého. Naše poverenie ku konkrétnym službám v cirkvi sa teda odvíja od Božích darov, ktoré sme dostali.

 čítaj 1K 12,4-11; R 12,4-5; Ef 4,1-16

☺ Porozprávajte sa spolu o tom, ako funguje váš zbor v zmysle všeobecného kňazstva, aké sú u vás služby, kde vnímate svoje dary a povolanie, ku čomu by ste sa chceli pripojiť.

III. Kristovo poslanie cirkvi

Ku Kristovej službe svetu a sebe navzájom sme poslaní ako celé spoločenstvo Božieho ľudu (ako cirkev, cirkvi a zbory, ako skupinky, príp. rodiny) a ako jeho súčasť potom každý z nás. Generálne poslanie, ktoré cirkev od Krista dostala, je v zásade trojaké (Mt 5,13-16):

- **prorocké** – zvestovať prítomnosť a príchod Božieho kráľovstva – slovami, skutkami, celým životom;
- **kňazské** - cirkev predstupuje pred Boha zástupne za celý svet – prihovára sa za neho, vyznáva hriechy, slúži svetu na spôsob svojho Pána – Ježiša Krista;
- **misijné**

📖 *čítaj* **Mt 5,13-16; Mt 28,19-20; J 15,12-17; J 13,1-20**

IV. ECM, jej vedenie, ostatné zbory

Tak, ako každý z nás nemôže a nechce žiť svoju vieru v odlúčení od konkrétneho spoločenstva zboru, rovnako to platí i pre celé spoločenstvo zboru. Každý zbor je súčasťou širokej rodiny svojej denominácie. Toto spoločenstvo jednotlivých zborov treba vedome budovať a posilňovať.

☺ Porozprávajte sa o tom, ako konkrétne sa v ECM spoločenstvo zborov realizuje a buduje. Ako sa staráte o vzťahy vášho zboru (farnosti) s ostatnými zbormi našej cirkvi? Máte nejaký partnerský zbor? Ako konkrétne sa uplatňuje vaše partnerstvo?

Cirkev je nielen tajomné telo Kristovo, ale tiež organizácia, ktorá má svoje poriadky a štruktúry. Ich podoba a fungovanie, ich poslanie je služobné. Bez našej spolupráce a ich rešpektovania, by však túto funkciu plniť nemohli. Vedúci predstavitelia cirkvi, kazatelia, stoja vo svojich úradoch, ako veríme, z Božieho poverenia, ich služba je často veľmi ťažká, potrebujú preto naše modlitby, dôveru a pomoc. Ak sa vyskytnú ťažkosti, pochybenie alebo dokonca vážne zlyhania, cirkev má vo svojom poriadku zakotvené opatrenia a postupy, ako zjednať nápravu. Určité osoby či inštitúcie sú konaním kázne poverené, môžeme a máme sa teda na nich v prípade potreby obrátiť.

📖 *čítaj* **1K 3,9-17. 4,1-5**

V. Kresťania iných denominácií, ekuména

Už od počiatku minulého storočia významne narastajú snahy kresťanov rôznych denominácií o vzájomné zblíženie a spoluprácu. Tomuto úsiliu sa hovorí ekumenizmus. Dnes prebieha na všetkých rovinách cirkvi (ekumenické inštitúcie, rady, konferencie až spolupráca v jednotlivých oblastiach cirkevnej práce – misia, služba núdznym, teologické rozhovory, spoločné bohoslužby alebo spolupráca na úrovni obcí, jednotlivých zborov a jednotlivých kresťanov apod.). Rozdelenie cirkvi Kristovej je skutočnosť, ktorá je dôsledkom nášho zlyhania, s ktorou sa nechceme zmieriť a chceme sa usilovať o jej prekonanie.

📖 *čítaj* **J 17,11; Ef 4,2-6**

☺ Porozprávajte sa spolu o tom, aké máte osobné skúsenosti s inými cirkvami, ich zbožnosťou, bohoslužbou apod.

Porozprávajte sa o tom, ako sa realizuje ekuména v najbližšom okolí vášho zboru.

VI. Vzťah ku „svetu“, verejnej moci, našim blížnym - nekresťanom

Zomreli sme svetu, aby sme boli živí Bohu. Zároveň však platí aj to, že sme naším Pánom do sveta späť poslaní, aby sme mu slúžili Kristovým zmierením. Oboje platí. Tento kresťanský paradox je v praxi často veľmi bolestný, nachádzať Božie cesty v spleti každodenných situácií nás veľakrát stojí mnoho úsilia, hľadania, sebazaprenia a modlitieb.

📖 *čítaj* **Sk 5,29; 2K 5,18-19; Mt 5,43-48; 1J 2,15-17; 1Pt 2,11-21, R 13,1-7; Zj 13,1.11n**

Poznámka: VII. Kresťanské bludné nauky a sekty

Ak vy zostanete v mojom slove, ste vpravde moji učeníci. A poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. J 8,31-32

Kristus nás oslobodil k slobode. Stojte teda a nedajte sa zapriať zase do jarma otroctva!. Ga 5,1

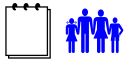
Od svojho vzniku stojí cirkev v zápase proti bludným náukam, herézam a sektám, ktoré sa rodia v jej strede. Niekedy je nebezpečenstvo siekt zjavné a aj svetská moc vníma nutnosť proti nim zakročiť. Prečo však cirkev vedie zápas o tzv. „čistotu učenia“, o tzv. „zjavené Božie pravdy“? Odpoveď nachádzame vo dvoch vyššie uvedených biblických textoch. Navyše si treba pripomenúť, že cirkev je svojím Pánom poslaná dosvedčovať svetu Kristovo spasenie a z neho vyplývajúci život v plnosti Božích darov, v slobode a radosť. Sme zodpovední za to, akého Krista, vieru, zvestujeme a dosvedčujeme sebe navzájom a svetu.

Bludné nauky vo vnútri cirkvi vznikali buď pod vplyvom iných náboženských alebo filozofických systémov (gnóza, grécka filozofia, dnes New Age a i.) alebo jednostranným a nezdravým zdôraznením niektorého prvku kresťanstva. Podobne sa rodili a rodia dodnes kresťanské sekty ako určitá reakcia na nejaké negatívne alebo úpadkové javy v cirkvi (sekta vyberie jednostranne určitý dôraz v učení, spravidla taký, ktorý cirkev do istej miery stratila – napr. očakávanie druhého Kristovho príchodu, zrieknutie sa svetskej moci a majetku, radikálne chápanie Ježišových mravných nárokov apod.) Charakteristickým prejavom sekty býva presvedčenie, že mimo sektu nie je spása a tiež nekomunikácia s inými skupinami kresťanov. Ďalším prejavom sektárstva býva slepé nasledovanie charismatického vodcu, totalitné zriadenie a psychická manipulácia členov. Tí sú priamo alebo nepriamo vedení zrieknuť sa slobodného a samostatného myslenia a rozhodovania nielen vo veciach viery. (ďalej napr. Z. Vojtíšek: *Netradiční náboženství u nás*, Praha 1998.)

Poučení smutnou a krutou históriou cirkvi dnes vieme, že nikdy nie je na mieste akékoľvek nepriateľské alebo násilné jednanie so stúpenkami bludných náuk alebo stúpenkami sekty. Svoj boj nevedieme proti ľudským nepriateľom (Ef 6,12). Keď hovoríme o boji a zápase máme na mysli boj rýdzo duchovný – teda modlitebný, boj na rovine rozhovorov nad Písmom, vlastným životným príkladom apod. Dajme si však pozor, aby sme neprecenili vlastné sily a v dobrej viere vyviest' niekoho zo zajatia sekty či bludu sami ich podmanivému vplyvu neprepadli. Sú aj sekty, ktoré sa pohybujú na alebo za hranicou svetského zákona. Ak sekta ohrozuje základné ľudské práva svojich stúpenkov, ohrozuje ich zdravie alebo dokonca život, je vecou štátnej moci proti sekte zakročiť.

📖 *čítaj* **Ko 2,6-10; Tt 3,9-11; 2Pt 2,1-3; 1J 4,1; Ju 20-23; R 14,1-4**

☺ Porozprávajte vašu osobnú skúsenosť so sektami, ak ju máte.

CIRKEV – JEJ ŽIVOT A SLUŽBA (10.)

CIRKEV – TELO KRISTOVO

1. Náš zbor ako telo Kristovo

- prečítajte si spoločne: 1K 12,12.27-30 a pokúste sa aplikovať na váš zbor – konkrétnych bratov a sestry, ktoré deti poznajú

2. Vzťah k nekresťanom

- prečítajte si spoločne: 1Pt 2,11-12 a 2K 5,18-19, vyvodte z textu závery, deti budú mať svoje skúsenosti zo zmiešaných rodín, zo školy apod.

3. Vzťahy medzi kresťanskými cirkvami

Deti sa môžu navzájom podeliť o svoje skúsenosti s tradíciami, veriacimi, bohoslužbami iných kresťanských denominácií, prečítajte si spoločne J 17,9-11 a rozviňte rozhovor nad týmto textom.

DUCH SVÄTÝ, JEHO „DARY“ A „OVOCIE“ (11.)

 čítaj: epištoly 1.-2. Korinským, žalmy 101 - 110

Na úvod pripomenúť čo už bolo o Duchu Svätom v rámci lekcie *Jeden Boh v troch osobách (2.)*

Duch Svätý (inak tiež Duch Boží; Duch Kristov; Prímluvca) prichádza po Kristovej smrti a vyvýšení k Božej pravici. Prichádza (zostupuje na učeníkov – Sk 2) namiesto Krista v tele, v jeho mene, ako *Duch pravdy*. Kristus je odteraz prítomný vo svojej cirkvi práve jeho prostredníctvom. *Ukazuje, v čom je hriech, spravodlivosť a súd.* (J 16,8). Kristov Duch naplňa tých, ktorí veria v Krista, vedie ich k pravdivému vnímaniu Boha, ľudí okolo, seba samého, cirkvi, sveta apod. (*Uvádza ich do každej pravdy.* J 16,13) Duch oslavuje Boha, oslavuje Krista v cirkvi aj vo svete. Je zdrojom a darcom viery, radosti, nádeje, lásky.

Duch Svätý ako tretia osoba Božej Trojice existuje (žije a pôsobí) vo svete aj nezávisle na človekovi, ale zároveň je Božou silou a mocou, ktorá preniká do vnútra človeka (zmocňuje a premieňa jeho telesnú aj duchovnú stránku). Robí tak z človeka Božieho služobníka, Kristovho učeníka a zo spoločenstva hriešnikov cirkev, telo Kristovo.

Duch Svätý

- je darcom ospravedlnenia a posvätenia – nového života (1K 6,11), práve v Duchu sa kresťania stávajú a môžu zakúšať Božie synovstvo (R 8,14-16);
- stojí v cirkvi na mieste Krista – ako jej Tvorca a Pán;
- ustanovuje a povoláva (Sk 13,2);
- rozhoduje (Sk 15,28);
- učí (J 14,26);
- vedie cirkev a predpovedá (J 16,13; Sk 16,7);
- je zdrojom Božieho Slova (dáva Slovo, oživuje „mŕtvu“ literu – 1Te 1,6; 2K 3,6);
- kriesi z mŕtvych - Ježiša Krista a Boží ľud (Ez 37,5; R 8,11);
- oslavuje Krista (J 16,14) a vydáva o ňom svedectvo (J 15,26).

Duchovné dary – *charizmy*

Duch Svätý ich dáva cirkvi, do spoločenstva, na spoločný rast, spoločné zdieľanie a na spoločný prospech. To všetko preto, aby cirkev bola Kristovým telom, slúžila svetu (slovom aj skutkami) ako jej slúžil Kristus v tele. Duchovnými darmi ako konkrétnymi prejavmi prítomnosti Ducha Svätého Boh sám buduje vo svete svoje kráľovstvo.

Dôležité:

- všetky duchovné dary majú spoločný – jeden zdroj (Ef 4,4-6);
- všetky duchovné dary majú spoločný a jeden účel, ktorým je existencia a rast tela Kristovho, kristovská služba svetu (1K 12,4-7.11.20.22);
- ak je rôznosť „našich“ duchovných darov vo vnútri zboru (cirkvi) zdrojom hádok a nejednoty, nevieme akého máme ducha, pretože Duch Svätý a jeho dary naopak tvoria jednotu, napriek našej ľudskej rôznosti (Ef 2,18).

 čítaj Ef 2,14.18-22; Ef 4,4-6; 1K 12.13

Apoštol Pavel rozlišuje tzv. **vyššie a nižšie duchovné dary**. Tými vyššími (o ktoré sa máme predovšetkým usilovať) sú viera, nádej a z nich najvyššia láska (tá je istým kľúčom ku všetkým ostatným duchovným darom, bez nej sú všetky ďalšie prázdne a naše služba márna).

Tými nižšími sú napr.: múdrosť, poznanie, uzdravovanie, mocné činy, prorocko, rozlišovanie duchov, hovorenie v jazykoch a i.

Duchovné dary môžu nadväzovať na naše tzv. prirodzené schopnosti či dary (aj tie máme predsa od svojho Stvoriteľa) alebo nám naopak môžu byť dané tam, kde prirodzene zlyhávame a kde nám schopnosti chýbajú.

📖 *čítaj* **R 12,6nn; Ef 4,11nn**

😊 Zamyslíte sa spoločne nad duchovnými darmi, ktoré Boh dáva do vášho zboru. Ako sa uplatňujú a rozvíjajú, ako ich spoločne zdieľate? Kde je vo vnútri „tela Kristovho“ vaše miesto?

Modlitba v Duchu Svätom

Tou sa myslí v Novej zmluve každá modlitba, ktorá vyrastá predovšetkým zo skutočnosti, a potom aj z nášho vedomia, že smieme k Bohu pristupovať v dôvere, pokore a láske Božích detí. Modlitba v Duchu je stretnutie skrze Ducha, skrze Krista s naším Pánom a Stvoriteľom, s Bohom, v ktorého úplne zvrchovaných a zároveň neskonalo milosrdných rukách je celý vesmír a každé živé stvorenie. Modlitba v Duchu Svätom sa deje v súlade s Božou vôľou, sprevádza ju vždy naša túžba po tom, aby sa naplnilo Božie milosrdenstvo a láska k tým, za ktorých sa modlíme. Ako taká sa môže realizovať vo vytrhnutí alebo s vedomou myslou, zrozumiteľne alebo v jazyku. (Samotné vytrhnutie alebo modlitba v jazyku nie je teda tým, čo určuje, či je alebo nie je modlitba modlitbou v Duchu Svätom).

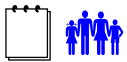
📖 *čítaj* **J 4,23-26; 1K 14,14-19; Ju 20**

„Ovocie“ či „plody“ Ducha Svätého (Ga 5,22-23)

Sú skutočnosťou života kresťanov namiesto tzv. „skutkov tela“. Kresťania oslobodení a vedení Božím Duchom už nekonajú a nezmyšľajú tak, ako je to Bohu (jeho Duchu) nepriateľské, nie sú svojou prirodzenosťou (vášňami a sklonmi – Ga 5,24) strhávaní k hriechu (zlu, neláske, sebecku a ku konaniu a zmýšľaniu z toho vyplývajúcemu). V slobode a láske, ktorú im daroval Kristus skrze svojho Ducha, slúžia v láske jedni druhým (Ga 5,13).

📖 *čítaj* **Ga 5,13-26**

😊 Apoštol Pavel otvára tému ovocia (plodov) Ducha Svätého opäť v súvislosti s našimi vzťahmi, s tým, ako o sebe zmýšľame a ako sa k sebe správame vo vnútri zboru, cirkvi. Nie je to naša „Achillova päta“? Neotvárame túto tému radi, ale hlavne v inom kontexte? Apoštol nás nabáda, aby sme sa práve vo vzťahu k druhým ľuďom nechali viesť Božím Duchom a nie vlastným sebeckom, pýchou, túžbou presadiť sa, uplatniť sa (často na úkor svojho blížneho). Aby sme práve v našom konaní a zmýšľaní s našimi blíznymi mali na pamäti, že sme povolani k novému životu, vykúpení Kristovým krížom k novému ľudstvu podľa Kristovho obrazu.

DUCH SVÄTÝ, JEHO „DARY“ A „OVOCIE“ (11.)

Duch Svätý a jeho dary

- rozpíšete na kartičky tieto texty, deti ich vyhľadajú v Biblii a na ich základe môžu samé zostaviť prehľad, čo všetko robí, ako pôsobí vo svete, v cirkvi, v človekovi Duch Svätý: Ef 4,4-6; 1K 6,11; R 8,14-16; Sk 13,2; Sk 15,28; J 14,26; J 16,13; Sk 16,7; 1Te 1,6; 2K 3,6; Ez 37,5; R 8,11; 1K 12,4-7.11.20.22; J 16,14; J 15,26, Ef 2,18
 - Rozdajte deťom kartičky, spoločne na každú napíšete jeden z duchovných darov (napr. podľa 1K12,4-11 alebo R 12.6-8 alebo Ef 4,11), voľne môžete doplniť ďalšie.
- A) Deti môžu spoločne zostaviť akýsi rebríček (vyššie a nižšie duchovné dary – pri tejto činnosti sa iste môže rozvinúť debata).
- B) Vyradíme kartičky s darmi: viera, nádej a láska, otočíme ich, aby text nebol vidieť a deti si jeden dar vyberú – tak tomu môže niekedy byť skutočne: každý dostávame iný duchovný dar, spoločne vytvárame jednotu, dostávame dar, ktorý by sme si možno ani sami nezvolili – ako sa v danej situácii zachováme?
- C) Deti sa môžu pokúsiť priradiť jednotlivé dary určitým konkrétnym ľuďom (vyradená je viera, nádej, láska) zo svojho okolia, ako ktoré duchovné dary u nich rozoznávajú (jednému človekovi, ale len jeden dar).
- D) Môžeme deti vyzvať, aby porozmýšľali, či im niektorý z trojice: viera, nádej, láska do väčšej miery chýba – môžete sa spoločne modliť.

Znova zvlášť na záver zdôrazniť:

- všetky duchovné dary majú spoločný – jeden zdroj (Ef 4,4-6);
- všetky duchovné dary majú spoločný a jeden účel, ktorým je existencia a rast tela Kristovho, kristovská služba svetu (1K 12,4-7.11.20.22).
- ak rôznosť „našich“ duchovných darov vo vnútri zboru (cirkvi) je zdrojom našich hádok a nejednoty, nevieme akého sme ducha, pretože Duch Svätý a jeho dary naopak tvoria jednotu, napriek našej ľudskej rôznosti (Ef 2,18).

SVIATOSTI (12.)

 čítaj: list Židom, žalmy 111-120

Boh je prítomný uprostred svojej cirkvi skrze svoje Slovo, prostredníctvom svojho Ducha a taktiež v tzv. sviatostiach. Sviatosť je „viditeľné slovo“ (sv. Augustín). Mohli by sme takmer povedať viditeľné aj hmatateľné Božie Slovo. O Božej milosti (Božom odpustení hriechov, prijatí do Božej rodiny, vystrojení na cestu Kristovho nasledovania) nielen počujeme, ale vodu krstu cítime na svojom tele, na jazyku vnímame chuť vína a chleba. Sviatosť je viditeľné znamenie neviditeľnej Božej milosti, ktorá k nám prichádza. Symbolický úkon, ktorý sprítomňuje Božie spásne konanie konkrétnemu človekovi v konkrétnom okamihu a odkazuje na spasiteľný Boží skutok (na Kristov kríž).

Kristom zriadené sviatosti nie sú len znakmi alebo symbolmi kresťanského vyznania, ale sú skôr istými znameniami milosti a dobrej vôle Božej k nám. Nimi v nás Boh koná neviditeľné dielo a nielen obživuje, ale tiež posilňuje a utvrdzuje vieru v neho. Sú dve sviatosti prikázané Kristom, naším Pánom v evanjeliu, totiž krst a Večera Pánova. ...

(Články viery ECM, XVI.)

Raná cirkev prijala na označenie sviatosti latinské slovo *sacramentum*, čo okrem iného znamená tiež:

1. **tajomstvo viery** (tento termín používali aj helenistické mystérijné kulty pre tajné obrady zasvätenia). V sviatostiach sa však skutočne zvestuje vlastné jadro, tajomstvo kresťanskej viery (Kristov kríž). Kresťanská bohoslužba mala vtedy dve časti: bohoslužbu slova (tá bola voľne otvorená a prístupná, obzvlášť sa myslí na katechuménov) a eucharistiu – Večeru Pánovu (táto časť bohoslužby bola svojím spôsobom skutočne tajná, bola prístupná iba pre pokrstených).
2. **vojenská prísaha vernosti na prápor**. Aj tento význam prenesený na kresťanské sviatosti má svoje opodstatnenie. Obe sviatosti sú vyznaním aj záväzkom viery. Osobným vyznaním Krista ako Pána a Kráľa, osobným potvrdením zmluvy s Kristom, vzájomný sľub vernosti.

Veríme, že Boh pri nás v sviatostiach koná svoje neviditeľné dielo, dielo, ktorého horizont a dosah nie sme v danú chvíľu sami ani schopní dohliadnuť a pomenovať. K reformačným definíciám pravej cirkvi Kristovej patrí tradične dôraz na riadne vysluhovanie sviatostí. Pod riadnosťou sa má na myslí najmä podľa Písma, s náležitou vážnosťou a úctou, pod autoritou – z poverenia cirkvi. Preto v ECM vysluhujú podľa poriadku sviatosti len ordinovaní starší (ordinovaní diakoni a laici len na základe ďalšieho poverenia a pod dozorom).

Prakticky vo všetkých reformačných cirkvách sa vysluhujú iba dve sviatosti: krst a Večera Pánova. Odlišná je sviatostná prax napr. v rímsko-katolíckej cirkvi. Tu sa v tradícii ustálilo sviatostí sedem: krst, birmovanie, eucharistia, kňazské svätenie, sviatosť zmierenia, sviatosť manželstva a pomazanie chorých. V pravoslávnej cirkvi sa konajú sväté tajiny: krst, myropomazanie (udelenie darov Ducha Svätého), prijímanie, pokánie, kňazstvo, manželstvo a pomazanie chorých. Väčšina kresťanských cirkví si navzájom akceptuje sviatosť krstu. Rozdelenie trvá okolo stolu Pánovho. Vzhľadom ku stále ešte zásadným rozporom v učení o sviatostiach a vzhľadom k absencii svätenia u reformačných farárov (kazateľov) nie je reformačná Večera Pánova pre rímskych katolíkov a taktiež pre pravoslávnych kresťanov plnohodnotnou sviatosťou a reformační kresťania nie sú pozývaní k účasti na tejto sviatosti (rovnako nemajú ani rímski katolíci pristupovať k Večeri Pánovej v reformačných zboroch). Naopak pri väčšine reformačných bohoslužieb sú ku stolu Pánovmu pozvaní všetci, ktorí veria v Krista ako svojho Pána a Spasiteľa a prijali krst.

I. KRST

Náš krst je pre nás svedectvom od Boha, že sme zahrnutí milosťou Kristovho kríža, je pre nás uistením o Božom vyvolení a milosti nad nami, je pre nás viditeľnou pečatou spásy, svedectvom o odpustení hriechov a platnosti Božích zaslúbení.

Cirkev posila a zmocňuje ku krstu Kristovo Slovo a Kristovo poverenie.

📖 *čítaj* **Mt 28,19nn; Sk 2,38-41**

Krst nie je len viditeľným vyznaním alebo označením, ktorým sa líšia kresťania od tých, ktorí nie sú pokrstení, ale krst je tiež znamením prerodu alebo znovuzrodenia. Krst detí má cirkev zachovať.

(Články viery ECM, XVII.)

Krst je:

- **Vyznaním** krstenca: Kristus je Kráľ, Pán, Spasiteľ, Kristus je môj Kráľ, môj Pán a môj Spasiteľ.
- **Znamením** toho, že Boh odpúšťa krstencovi hriechy pre Kristove zásluhy a vstúpuje ho do cirkvi - tela Kristovho. Krst je Božím činom pri krstencovi.
- **Znamením** krstencovej smrti a vzkriesenia spolu s Kristom (znamením znovuzrodenia). Krst sprostredkováva účinky Kristovej smrti a vzkriesenia – osobne, viditeľne aj neviditeľne.
- **Závazok** poslušnosti Kristovi a záväzok nového života ako Kristovho učeníka. Krst je zasvätením Bohu. Od chvíle krstu už človek nežije pre seba a zo seba, ale z moci Božieho Ducha a pre Boha a jeho kráľovstvo.

V ECM krstíme poliatím alebo ponorením, spravidla za prítomnosti celého zhromaždeného zboru (krst je vstúpením do tela Kristovho, nie len súkromnou záležitosťou krstenca). Pri krste bývajú prítomní svedkovia (spravidla poverení zborom, staršovstvom) a kmotrovia (krstencov osobný sprievodca na ceste viery).

ECM zachováva vo viere v „predchádzajúcu Božiu milosť“ (naša viera a jej vyznanie je už dielom Božej milosti, ktorá pri nás pôsobí) tiež krst nemluvniatok. Krstia sa deti rodičov, ktorí sú ochotní sa zaviazat' (a existujú k tomu isté vonkajšie predpoklady), že povedú dieťa ku Kristovi a do jeho cirkvi, budú mu svedčiť k viere slovom aj životom. Krst nemluvniatka nemôže byť samozrejme sprevádzaný osobným vyznaním viery krstenca a nemôže byť ani znamením znovuzrodenia. Je však zasvätením Bohu, znamením toho, že pokrstené dieťa je súčasťou Kristovho ľudu a že aj pre neho platí milosť Kristovho kríža.

📖 *čítaj* **Gn 17,12; Mk 10,14; Sk 2,38.39; Sk 11,14; Sk 16,31-32;**

V Novej zmluve môžeme čítať o dvojakom krste: krste vodou a krste Duchom Svätým.

📖 *čítaj* **Sk 19,1-7**

Krst sa deje:

„**vodou**“ - je znamením pokánia a odpustenia hriechov. Krst vodou je znamením súdu a odsúdenia nad „starým“ (hriešnym) „svetom“ a „človekom“, znamením smrti „starého človeka“, znamením smrti hriechu a jeho panstva nad človekom.

„**Duchom Svätým**“ - je znamením uvedenia krstenca do prichádzajúceho nového veku z moci Ducha Svätého, je spojený s prijatím darov Ducha Svätého, prijatím podielu na Kristom ukrižovanom a oslávenom, vstúpením do Krista, uvedením do jeho tela - cirkvi.

☺ Aké očakávania máte v súvislosti so svojím krstom? Čo pre vás znamená?

II. VEČERA PÁNOVA

Večera Pánova nie je len znamením lásky, ktorú by mali mať kresťania medzi sebou, ale je sviatosťou nášho vykúpenia Kristovou smrťou, takže pre toho, kto správne, vážne a s vierou túto sviatosť prijíma, je chlieb, ktorý lámeme, účasť tela Kristovho. Podobne kalich dobrorečenia je účasť krvi Kristovej. ... Prostriedkom, ktorým je telo Kristovo prijímané a požívané pri Večeri, je viera. ...

(Články viery ECM, XVIII.)

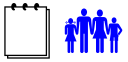
📖 čítaj **1K 11,17-34; 1K 10,16-17; Mt 5,21-26; Mt 14,13-21; Mt 26,26-29; J 6; J 13,1-20**

Večera Pánova je znamením základného Božieho vykupiteľského diela v Kristovi, je znamením darovaného spoločenstva s Bohom, ktoré nám vydobyl Kristus svojou smrťou a vzkriesením. Večera Pánova je znamením Božieho diela lásky, Boh nám tak otvára nový život a nový vek.

Večera Pánova je:

- **Znamením, svedectvom** Božej lásky, Ježišovho života a smrti, pre ktoré bolo charakteristické odovzdanie a služba, utrpenie i smrť pre naše dobro.
- **Znamením** vstupu do novej zmluvy, ktorá je z Božej strany založená Kristovou smrťou na kríži a spečatená Kristovou krvou.
- **Znamením** skutočnosti Božieho odpustenia našich hriechov a toho, že spoločne žijeme a chceme žiť ako ľud prichádzajúceho Božieho kráľovstva. Spoločná hostina je znamením nášho širokého spoločenstva s Kristom a s celou jeho cirkvou (bojujúcou aj víťaznou).
- **Znamením** prichádzajúceho nového veku. Hod Večere Pánovej je znamením budúcnosti, ktorú má Boh pre nás pripravenú po Kristovom druhom príchode.
- **Vyznaním** Krista ako Pána, Kráľa a Stvoriteľa nového veku. Je vyznaním Krista ako nášho Hostiteľa. Chlieb a víno Večere Pánovej je pre nás pravým pokrmom pre tento život aj pre život večný. Kristus sám je nám pokrmom – vínom a chlebom - na život večný. Ten sa začína už teraz – v spoločenstve Kristovho stolu. Spoločne pri stole Pánovom vyznávame, že sme boli otrokmi hriechu, diabla, smrti, žili sme v neslobode a neláske. Boh nás ale v Kristovi vykúpil, vyviedol k novému slobodnému životu.
- **Záväzkom** našej poslušnosti Kristovi a záväzkom nového života ako Kristovho učeníka. Je naším záväzkom dávať svoj život (lámať svoje telo a vylievať svoju krv) pre dobro svojich blízkych - tak ako chlieb, ktorý lámeme, a víno, ktoré je nalievané pri stole Pánovom. Rovnako tak, ako to pre nás učinil náš Pán.

😊 Požiadajte svojich bratov a sestry v zbore, aby sa s vami podelili o svoje svedectvo, čo pre nich znamená sviatosť Večere Pánovej a akú úlohu hrá v ich živote.

SVIATOSTI (12.)

- Nechajte deti, aby najskôr sami formulovali význam krstu a Večere Pánovej. Spýtajte sa ich, aké očakávania majú spojené so svojím krstom a s Večerou Pánovou. Na tento rozhovor nadviažte spoločnými modlitbami.
- Nechajte deti urobiť v zbore malú anketu – každý si môže zvoliť troch a troch skúsených bratov a sestry a opýtať sa ich, čo pre nich znamená ich krst a ich účasť na Večeri Pánovej. Deti sa potom môžu navzájom o svoje zistenia podeliť a zhodnotiť ich.

KREŠŤANSKÁ ETIKA, KREŠŤANSKÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL (13.)

 *čítaj: epištoly 1.-2. Tesalonickým, Jakuba, Zjavenie Jána 1-3
žalmy 121 – 130*

Boží dar a povolanie k novému životu v Kristovi sa týka celej našej bytosti, všetkých oblastí nášho života. Preto si kladieme otázku o kresťanskom životnom štýle. Zmienime tu aspoň základné východiská kresťanskej etiky. Východzím ukazovateľom nám bude samozrejme Písmo. Písmo čítané a vykladané v spoločenstve cirkvi a s prosbou o Ducha Svätého.

I. KREŠŤANSKÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Náš životný štýl, hodnoty, ciele sa utvárajú od najútlejšieho detstva pod vplyvom rodičov, širšej rodiny, kamarátov, školy, pod vplyvom televízie, ... pod vplyvom životného štýlu, ktorý dominuje v našej kultúre a spoločnosti. Hodnotový systém, ktorý vyznávame, máme „hlboko pod kožou“, často aj bez našej vedomej korekcie utvára náš život (ciele, ktoré si kladieme, hmotné aj duchovné veci, o ktoré sa usilujeme apod.) Dávno nie je pravda, že naša kultúra a spoločnosť stojí na kresťanských základoch a uznáva hodnoty formované Božím Slovom. Po tom, čo sme uverili, stojíme preto pred úlohou revidovať vo svetle Božieho Slova svoj život, postoje, hodnoty, ciele. Tento proces je veľmi hlboký a často celoživotný. Ak sa však vedome a cielene touto cestou nevydáme, zostaneme v mnohom uväznení pod mocou „tohto sveta“ a doslova pod vládou mocností, ktoré nie sú zdrojom života, slobody a radosti prichádzajúceho Božieho kráľovstva.

☺ ● Zamyslite sa spoločne nad všeobecne uznávanými hodnotami našej spoločnosti ako sú napr. prosperita, mladosť, sila, zdravie, materiálne hodnoty verzus medziľudské vzťahy, úspech v profesii, rodina a i. Do akej miery boli alebo sú dôležité vo vašom živote?

● Aké životné hodnoty vám odovzdávala rodina, v ktorej ste vyrástli?

 čítaj Mt 5,13-16; 1J 1,12-17

Byť Kristovým učeníkom, to je radikálna životná alternatíva. Do nášho života vstupujú celkom nové hodnoty, iné životné priority, nové životné nasmerovanie – utvárané Božou láskou, Kristovým príkladom, Písmom a mocou Ducha Svätého. A to vo všetkých oblastiach. V našom súkromnom živote, v rodine, v práci, v medziľudských vzťahoch. Kristovo učeníctvo utvára náš vzťah k vlastnému telu, ku zdraviu, kultúre, k prírode, k politike, k hospodárstvu. Boh nám nanovo „otvára oči“, pre veci a problémy ľudí okolo nás, sveta, všímame si problémy, ktoré sme možno kedysi vôbec nevideli. Je to Kristus, kto znepokojuje naše srdce a posielá nás k novej službe ľuďom okolo nás, svetu v jeho skutočných potrebách a núdzi.

☺ Pozorujete zmenu svojho životného štýlu od chvíle, kedy ste prijali Krista? Zmenil sa v tomto ohľade nejaký váš život? Máte iné životné ciele? Sú hodnoty, ktoré ste opustili a považujete teraz za falošné?

Božie prikázania hrajú pri novom utváraní nášho životného štýlu významnú úlohu. To, čo ale skutočne nakoniec mení naše myslenie a konanie, je **Božia láska**. Tá má moc premeniť naše srdce, našu základnú životnú orientáciu. Kľúčom k nášmu kresťanskému životnému štýlu je preto opäť láska. Ale čo je „láska“? Potrebujeme Písmo, múdrosť a vedenie Božieho Ducha, pomocnú ruku spoločenstva Božieho ľudu, aby sme sa nanovo učili, čo je vlastne „láska“. Aj tento svet túži po láske, často jej má „plné ústa“. Ľudská predstava o tom, čo je „láska“, sa môže ale veľmi, veľmi líšiť od lásky, ktorú spoznáваме u Boha.

 čítaj R 5,8; Ef 3,14-19; Ef 4,25-32. 5,1-2; 1Pt 4,8-10

II. KREŠŤANSKÁ ETIKA

Krešťanská etika sa zaoberá otázkami, ktoré sa priamo týkajú ľudského konania a predpokladov takého konania (ako je napr. svedomie, zodpovednosť, otázka viny, Božieho nároku, hodnôt apod.). To všetko pod zorným uhlom Božieho zjavenia v Písme. K základným biblickým textom, ktoré by mali utvárať „našu“ etiku – teda naše konanie ako Kristových učeníkov patrí:

📖 **čítaj Desatoro Ex 20,1-17 (Dt 5,1-21); Ježišovu Kázeň na vrchu Mt 5-7; Mt 22,37-40**
(a popri prípade ešte tzv. „deuteronomistický zákonník“ - 5M 12-26)

Desatoro nemožno chápať ako všeobecný zákon. Je súčasťou Božej zmluvy, ktorú Hospodin daroval svojmu ľudu potom, čo ho vyviedol z Egypta. Boží ľud okúsil nesmiernu Božiu moc a dobrotu, prežil vyvedenie z otroctva. Desatoro je Božím darom, aby ľud túto slobodu nestratil. Je dané ako základný prostriedok orientácie na ceste do „zasľúbenej krajiny“, ako ukazovateľ k novému životu v Božej blízkosti. Tento základný prístup treba zdôrazniť. Pre oslobodený Boží ľud, pre ľud, ktorý vie, že je milovaný a vykúpený je Desatoro zákonom, zákonom ku slobode. Kristove prikázania v kázni na vrchu idú ešte ďalej (v zmysle radikálnosti svojich požiadaviek). Zmysel je ale rovnaký. Sú to ukazovatele na ceste k novému ľudstvu vykúpenému Kristovou krvou. Ešte však jeden veľmi dôležitý aspekt krešťanskej etiky: bojujeme, zápasíme, ale nie sme odkázaní len na vlastné úsilie. Božie Slovo ako prikázanie nás sprevádza na ceste v moci a sile Ducha Svätého.

📖 **čítaj Mt 19,23-26**

☺ • Čítajte na mieste Desatoro spoločne s odkazmi na kázeň na vrchu. Vysvetlite jednotlivé vety Desatora a pohovárajte sa spoločne o aktuálnych otázkach, ktoré vyvstanú.

- Za zmienku iste stoja „falošné modly“ našej doby, náš denný a týždenný rozvrh (svätenie nedele, účasť na pravidelných bohoslužbách, biblických a modlitebných stretnutiach), naše hodnoty a postoje v manželstve, rodine, sexuálna morálka, hospodárenie s peniazmi (peňažné aj iné dary, ktoré prinášame do zboru – Pánovi) a i.

Poznámka – „Nezneužíješ meno Hospodina, svojho Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kto by jeho meno zneužíval.“ 2M 20,7

V pozadí tohto prikázania je okrem iného zákaz zneužitia Božieho mena na čarovanie, magickú manipuláciu s Božím menom, Bohom samotným. Zvolávanie zla alebo len trestu z Božej strany, nech už je dôvodom čokoľvek, je porušením tohto prikázania. V tejto súvislosti je preto dobré zmieniť tiež **problematiku mágie a okultizmu**.

📖 **čítaj 5M 18,9-13; 1Sm 28,4-25**

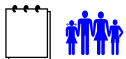
Akékoľvek praktiky tohto typu sú pod Božou kliatbou. Toto odsúdenie sa týka všetkých druhov mágie, okultizmu, veštenia z kariet, horoskopov, satanizmu apod. Kráľ Saul (1Sm 28,4-25) je súdený a odsúdený za to, že sa uchýlil k vyvolávaniu duchov a tieňov podsvetia, k obradom, ktorých sa má Boží služobník rozhodne vyvarovať. Stáva sa z neho „muž noci“ - prichádza v noci, do noci odchádza, v temnote sa stráca jeho cesta.

Veríme, že Božie vyslobodenie v Kristovi láme všetky putá, ktoré človeka z jeho minulosti v tomto ohľade zväzujú. Môže však nastať aj situácia, ktorá si vyžaduje exorcistickú modlitbu (vymietanie a rozväzovanie), niekedy aj opakovane. Majme však na pamäti, že nie každý krešťan je schopný správne posúdiť potrebu takej služby a nie každý je tejto služby schopný, k nej povoláný a zmocnený. Nepostupujme v takom prípade teda unáhlene, s falošnou suverenitou, neodmietajme radu a pomoc starších cirkvi, iných služobníkov cirkvi.

Poznámka – „deuteronomistický zákonník“ – 5M 12-26

Tento biblický oddiel je vlastne Mojžišov zákon, desatoro aktualizované a rozpracované po návrate Božieho ľudu z babylonského exilu. Boží ľud má za sebou skúsenosť vlastného pádu, zlyhania. Porozumel vyhnanstvu ako spravodlivému Božiemu trestu za neveru Hospodinovi, za neveru Božím poriadkom v kulte, ako trestu za sociálnu nespravodlivosť, ktorá zachvátila spoločnosť. Židia sa vracajú domov s nádejou, že im Boh dáva nový začiatok. S týmto vedomím nanovo budujú Jeruzalem, chrám, nový štátny útvar. Celá spoločnosť – život politický, ekonomický, rodinné právo - všetko má stáť na pevnom základe Božieho zákona. Preto deuteronomistický zákonník. Túto hlbokú reformu inicioval „ľud zeme“ a uvedomelá „elita“ spoločnosti (aristokracia a kňazstvo). Nie je nezaujímavé, že takpovediac 300 rokov potom žil Izrael v relatívnom klude, politickej aj hospodárskej stabilite.

- Predstavte a venujte katechuménom výtlačok Sociálnych zásad a Sociálne vyznanie ECM. Spoločne môžete tiež nazrieť do príslušných pasáží „Na ceste s Kristom“ (vieroučná príručka ECM, ECM Praha 2002.)

Musíme si vybrať

- Vyzvite deti, aby vymysleli niekoľko činností, ktoré by sa dali robiť počas voľného dňa doobeda. Vytvorte z nich zoznam a rozveďte ich prednosti.

Zámer: Máme niekoľko alternatív, čo robiť, ako konať. Nemožno mať všetko.

Teraz obmeňte situáciu: Čo by sa vám páčilo robiť v nedeľu doobeda (v čase bohoslužieb).

Nechajte deti, aby samé povedali, v čom vidia „výhody“ účasti na nedeľnej bohoslužbe. Prečo na ňu vlastne chodia?

V našom živote nikdy nemôžeme mať všetko, stále sa musím rozhodovať medzi niekoľkými životnými možnosťami (musíme si vybrať šaty, ktoré si oblečieme, dopravný prostriedok, ktorým pôjdeme, školu, kde budeme študovať, životného partnera).

Pri niektorom rozhodovaní nám môže Biblia pomôcť. Kedy obzvlášť?

Rada „Bible“ nám môže byť milá aj nemilá, napriek tomu je to vždy dobrá rada. Môžeme, nemusíme poslúchnuť. Naše rozhodnutie má svoje dôsledky. Hľadajte konkrétne situácie, príklady.

- Usporiadajte súdny proces nad konkrétnou etickou kauzou, ktorá je deťom blízka (najlepšie, keď sami navrhnú, napr. niečo, čo museli sami riešiť). Výsledok by nemal byť dopredu jednoznačný, neproblematický. Sporný prípad by mal byť čo najviac konkrétny. Vymenujte žalobcu, obhajcu (zástancov, ktorí budú obhajovať jednu a druhú alternatívu riešenia problému), sudcu, porotu, ktorí potom vyberú jeden z variantov.

NÁDEJ V SMRTI, PRICHÁDZAJÚCE BOŽIE KRÁĽOVSTVO (14.)

 čítaj: Zjavenie Jána 4-22, žalmy 141 – 150

I. Božia budúcnosť, ktorej ideme v ústrety

Spisovateľ Lukáš Vaculík svojho času hovoril o tzv. veľkých a malých dejinách. Dejiny ľudstva, národov to sú tie veľké dejiny, ktoré si idú svojimi vlastnými cestami a majú svoju vlastnú logiku. Tie naše malé - osobné a rodinné sú nimi často valcované a drtené ako v mlynskom kolese, strácajú sa v tých veľkých ako kvapka v mori. Iste je na tom veľký kus pravdy. Ale môžeme uprieť svoj pohľad ešte ďalej - na dejiny Bohom stvoreného sveta, vesmíru. Ich začiatok aj koniec je ďaleko pred a ďaleko za horizontom nášho osobného života. Ale nevalcujú nás. Naopak. Môžu sa stať zdrojom našej nádeje. Tieto dejiny sú v plnej Božej réžii a každá živá bytosť v nich má svoju nezmazateľnú cenu a dôležitosť. Skrze Krista (vieru, krst, znovuzrodenie) môže náš život byť ukotvený v týchto Božích dejinách, a to do tej miery, že náš život je spolu s Kristom ukrytý v Bohu. Potom ani naša telesná smrť nás nemôže zbaviť podielu, účasti na živote v týchto Božích dejinách. Ani prítomnosť, ani minulosť, ani budúcnosť – nič nás nemôže odlúčiť od života, ktorý je v Bohu.

Božie dejiny sveta, vesmíru majú tieto základné medzníky:

- **Božie dielo stvorenia** (1M 1-2).
- **Ľudský hriech**, ktorý postupne rozleptáva a rozrušuje poriadok a pokoj celého stvorenia (1M 3).
- **(prvý) Kristov príchod** – je zásadným prielomom nového veku, nového sveta

 čítaj Mt 1,23; L 17,21; Mt 11,2-6; J 14,6-7.

- **Kristova smrť a vzkriesenie** – nepriateľ človeka, satan - pán hriechu a smrti je spútaný. Kristus žije uprostred tohoto sveta a jeho kráľovstvo je medzi nami. Svojou smrťou a svojím zmŕtvychvstaním Kristus otvoril človeku možnosť striasť putá satana a vstúpiť do nového života, ktorý ústi v novom stvorení. Kristus dáva žiť z darov, v moci a službe Ducha Svätého.
- **druhý Kristov príchod** bude znamenať predovšetkým dvoje:

I. Boží súd

Lebo všetky ľudské činy sú sejbou, Boží súd je žatvou.

(Ga 6,7-10).

Každý Boží súd, ale tento posledný obzvlášť, prichádza ako nástroj Božej nápravy porušeného stvorenia. Zároveň však je definitívnym vynesením rozsudku nad každým ľudským dielom, činom, slovom a myšlienkou.

- Súd patrí jedine Bohu, žiadnemu človekovi.

 čítaj Mt 7,1-5; 1K 4,5; R 14,13

- Kritériom, podľa ktorého bude Boh svet a každého človeka súdiť, je Kristus, jeho zmýšľanie, jeho konanie. Kristovi, Baránkovi ukrižovanému patrí súd (J 3,17-21). Sudcom bude ten, ktorý za nás trpel a zomrel, ten, ktorý nás miluje a dal všetko pre to, aby sme boli zachránení: Boh v Kristovi.
- Prečo Boží súd doposiaľ neprišiel? V zostávajúcom čase Boh dáva človeku príležitosť na nápravu (R 2,4).
- Kto obstojí? Túto otázku je vlastne plne legitímne klásť iba s ohľadom na seba samého alebo v kruhu tých, ktorí predovšetkým o sebe vedia, že sú hriešnici. Ak sa pýtame so skrúšeným srdcom a v núdzi na Božiu blízkosť a jeho spasenie, smieme čítať z Písma uistenie o Božej milosti.

📖 čítaj **Mt 19,23-26; Mt 25,31-46; R 2,13-16; R 3,21-31; Zj 14; Zj 20,11-15**

😊 Akú úlohu vo vašej viere hrá skutočnosť prichádzajúceho Božieho súdu?

II. nové nebo a nová zem – koniec nášho sveta a s ním hriechu, každej nespravodlivosti, bolesti, nemoci, odlúčenosti, smrti. Boh zaslúbuje nové stvorenie – nové nebo a novú zem – nový svet s novými poriadkami. Obnovené plné spoločenstvo s Bohom a medzi ľuďmi navzájom.

📖 čítaj **1K 15,35-58; Zj 21,1-7**

Sme súčasťou týchto veľkých Božích dejín, a to ako tí, ktorých Boh miluje, snaží sa zachrániť a priviesť k radosti a pokoju vo svojej blízkosti. Všetko, čo sa v týchto dejinách deje, je kvôli nám a pre nás. Boh o nás zápasí aj vlastným utrpením a smrťou. Sme sa navyše týchto dejín zúčastniť ako spolupracovníci na Božom diele záchranu. V moci Ducha Svätého môžeme mať podiel na skutkoch nového veku, byť Kristovými svedkami, služobníkmi zmierenia a pokoja, poslami Kristovej lásky. A tak cieľ týchto veľkých Božích dejín je aj našim osobným životným cieľom a nádej celého sveta tiež našou osobnou nádejou.

Budúcnosť, ktorá prichádza v Kristovi, a ktorú v plnosti očakávame na konci času Ježiš zvestoval ako „**Božie kráľovstvo**“ (alebo „kráľovstvo nebeské“ - Mt). V Novej zmluve o ňom nájdeme mnoho podobností. Platí o ňom predovšetkým, že

1. v Kristovi sa priblížilo (Mt 3,2),
2. v Kristovi je prítomné (Mt 12,28; L 17,21) a
3. s Kristovým druhým príchodom jeho plný príchod len očakávame (Zj 21,1-7).

📖 čítaj **Mt 13, Mt 19,13-15; Mt 20,1-16; Mt 22,1-22; Mt 25; L 15; L 16,1-9**

😊 Aké ďalšie nádeje si spájate s príchodom Božieho kráľovstva okrem tých, ktoré sme práve čítali z Písma?

Ježiš vo svojich kázniach začína tam, kde končí Ján Krstiteľ (Mk 1,15). Ježiš zvestuje Božie kráľovstvo, záchranu sveta aj jednotlivca od Boha, pozýva k viere, pozýva ku pokániu, obráteniu, odovzdáva Božie pozvanie do radosti nového veku.

Božie kráľovstvo je Božím darom aj zaslúbením. Nie je závislé na človekovi (jeho prianiach, predstavách, zbožnosti), nie je obmedzené len na Izrael, ale otvára sa každému, kto ho vo viere prijme. Božie kráľovstvo prichádza v Ježišovi samom – jeho slovo, mocné činy, spasiteľná smrť i vzkriesenie, príchod Ducha – v tom všetkom sa už teraz Božie kráľovstvo vlamuje do nášho sveta. Napriek tomu jeho príchod v plnosti iba očakávame.

📖 čítaj **L 17,21; Mk 5,21-43**

😊 V akom zmysle zakúšate Božie kráľovstvo v našom živote, v našom zbore, vo svete?

📖 čítaj **Zj 21,1-5**

😊 Čo pre vás osobne znamená tento výhľad do budúcnosti?

II. Naša nádej v smrti

Smrť a hrob sú bodkou za naším životom a žiadny biblický text nás neopravňuje k domnienke, že by sme snád mohli túto bodku preskočiť. Naša nádej vyrastá z viery, ktorá o smrti vie, počíta s ňou a z Božej ruky ju očakáva. Veríme však vo večný život, ktorý náš život pozemský prerastá a prekračuje, je silnejší než život, je silnejší než smrť.

„Verím ... v tela z mŕtvych vzkriesenie a život večný. Amen.“

Apoštolské vierovyznanie

 čítaj R 6,23; R 6,9 –11. 14,7-9; 1K 15

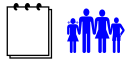
Písmo svedčí o smrteľnosti (smrti) človeka ako o dôsledku hriechu, ako o nástroji Božieho súdu. Našu vlastnú smrteľnosť a smrť tých, ktorých milujeme, vnímame samozrejme ako skutočnosť bolestnú a tragickú. Smrteľný je ale i človek, ktorý okolo seba šíri hrôzu a skazu a zdá sa, že jeho moc a zlá vôľa nemá hraníc.

Smrť, ale nie je mocnosť, ktorej by sme boli jedného dňa Bohom vydaní na milosť a nemilosť. Aj „smrť“ musí Bohu vydať Božieho služobníka. Na Božie zavolanie sa nám hrob stáva bránou nášho vzkriesenia. A tak pre tých, ktorí sú v Kristovi, smrť síce zostáva spravidla veľmi bolestnou a desivou bodkou za naším pozemským životom, ale je zbavená „svojho ostňa“. Prestáva byť definitívnym odlúčením od života a spoločenstva s Bohom a ostatnými ľuďmi, nie je pádom do ničoty. Život, ktorý je v Bohu, znovuzrodenie v Kristovi, je silnejší než naša smrť. Máme zaslúbenie a nádej večného života aj v smrti. Smrť nad nami nepanuje. ... *či žijeme, či umierame, Pánovi sme ...*

 čítaj R 8,22-25.35-39; J 14,1-3; 2Tm 2,8-13

Naša osobná nádej na vzkriesenie je založená na viere a skúsenosti nesmiernej Božej moci a lásky, na Božích zaslúbeniach a predovšetkým na skutočnosti Kristovho zmŕtvychvstania.

☺ Aká je vaša osobná skúsenosť so smrťou? Ako do tejto skúsenosti zasiahla vaša viera?

NÁDEJ V SMRTI, PRICHÁDZAJÚCE BOŽIE KRÁĽOVSTVO (14.)

- NA ČO BOŽIE SÚDY?

Prečo máme v štáte súdy, zákony, väznice?

Čo je zmyslom rozsudku/trestu, ktorý stanoví súd? (pomstiť poškodeného/okradnutého/zavraždeného a tak zjednať nápravu?; ochrániť spoločnosť pred zločincom?, napraviť zločinca?)

Božie súdy

- a) Boh pomstu, odplatu (Mt 5,38-48) odmieta, aj my sa jej máme vo svojom srdci, vo svojom konaní zrieknuť.
- b) Zostáva však nutnosť ochrániť spoločnosť (svet, spoločenstvo zboru, cirkev) pred hriechom a zlom (skôr pred hriechom než hriešnikom, pred zlom skôr než pred zlým človekom; nepriateľom nie je nikdy človek, ale hriech, zlo – Ef 6,12).
- c) Bohu (a preto aj nám má ísť) vždy ide o zločinca/hriešnika, Boh sa usiluje o jeho nápravu, o to, aby precitol, činil pokánie a obrátil sa (odvrátil od zla, jednal s druhými ľuďmi z lásky, primkol sa s láskou a verne ku svojmu Stvoriteľovi). Boh človeka zachraňuje pre takýto život, pre ostatných ľudí a tiež pre seba a pre večnosť. **Nástrojom tejto záchrany sú tiež: Božie súdy.**
Zmyslom vyhlasovania Božích súdov (ako o nich svedčí SZ i NZ – napr. Iz 1,11-17.25-28) **nie je nikdy záhuba človeka, ale volanie k náprave, pokániu a obráteniu.**
- d) Zvláštny prípad Božieho súdu: posledný súd. Jeho zmyslom je očistiť život človeka, Zem, prírodu od všetkého pokriveného, zlého. Aby nič nenarušalo čistotu, pokoj a radosť Božieho kráľovstva - Zj 22,3-5.

- BOŽIE KRÁĽOVSTVO

Čo si pod týmto pojmom predstavujeme?

Nech deti najskôr sami formulujú svoje predstavy a svoje očakávanie. Môžete im domov zadať úlohu, aby svoje predstavy zachytili písomne: „Sníval sa mi sen. Videl(a) som Božie kráľovstvo“.

Doplňte a upresnite na základe prečítaných biblických textov.

Už samotný pojem „Božie kráľovstvo“ je podobenstvom (rozviňte asociácie, ktoré sa spájajú s pojmom „kráľovstvo“ a to uplatnite na „kráľovstvo Božie“).

Ježiš sám vysvetľoval: podobenstvo v Mt 13; Lk 15 a i. Možno čítať aj zo Starej zmluvy napr.: Iz 11,6-10; Iz 65,17.18.25 a i.

Čítajte spoločne texty a vysvetlite „rozdvojenú eschatológiu“:

1. Božie kráľovstvo je v Kristovi prítomné (platí to o Ježišovej dobe, kedy bol na svete „v tele“ a platí to dnes o cirkvi, kde je Kristus prítomný v Duchu Svätom).

texty: Mt 12,28; Mt 11,2-6; L 17,20-21

2. S Kristovým druhým príchodom Božie kráľovstvo v plnosti iba očakávame (text: Zj 21,1-7).

- Máme nejakú NÁDEJ V CHOROBE A V SMRTI ?

1. nádej v chorobe:

a) uzdravenie (texty: Mt 8,1-17 Mt 17,14-21 a i., určite doplňte vlastnými skúsenosťami)

b) Božie posilnenie 2K 4,7-12; 2K 6,8-10; 2K 12,7-10; R 8,35-39 a i. opäť iste doplňte osobnými svedectvami).

2. viera vo vzkriesenie - o čo sa opiera (texty: Ez 37,1-14; Lk 8,40-56; J 11,1-44; J 20,1-18).

ECM, VZNIK, HISTÓRIA, PORIADOK (15.)

 čítaj: Cirkevný poriadok Evanjelickej cirkvi metodistickej, žalmy 141-150

Ukážte a predstavte:

SCHNEEBERGER, V. D.: *Přehledné dějiny metodismu*. Praha : Kalich, 1983.

SCHNEEBERGER, V. D.: *Metodismus v Československu*. Praha : ECM, 2003.

ECM patrí do rodiny protestantských cirkví. V priebehu dejín metodizmu vzniklo metodistických cirkví viac, dnes ich je vyše 90 zo 63 krajín sveta združených v tzv. Svetovej metodistickej rade. Slovenská ECM je súčasťou United Methodist Church.

Poznámka – Protestantkými cirkvami sa myslia cirkvi (kresťanské spoločenstvá), ktoré priamo vzišli alebo nepriamo nadviazali na mohutný prúd obnovy stredovekej západnej cirkvi - reformáciu 16. storočia. Neskôr sa však toto označenie rozšírilo na všetky podoby západného kresťanstva, ktoré stoja mimo katolícku cirkev.

Metodizmus vznikol ako prebudenecké hnutie vo vnútri anglikánskej cirkvi v polovici 18. storočia. Metodisti sa usilovali o osobnú zbožnosť, zakladali na pôde tradičných zborov modlitebné krúžky, rozvinuli širokú kazateľskú činnosť. Ich pôvodným zámerom nebolo vytvoriť samostatnú cirkev, avšak celkový vývoj k tomu nezadržateľne smeroval. Postupne vznikla organizačná sieť spolupracovníkov a služieb.

A. hospodárske, sociálne a náboženské pomery v Anglicku v 18. storočí

Anglická spoločnosť 18. stor. prechádzala veľkými a rýchlymi hospodárskymi a sociálnymi zmenami (priemyselná revolúcia – technický rozvoj, rastie priemyselná výroba, rastie počet obyvateľstva, migrácia do miest, rodí sa „proletariát“, poľnohospodárska revolúcia - vznik veľkostatkov, komplikuje sa situácia pre drobných poľnohospodárov). Veľká ľudová a štátna anglikánska cirkev zrejme nedokázala dosť pružne reagovať na zmenenú sociálnu situáciu. V Anglicku vznikali v tom čase rôzne zamerané náboženské spoločnosti, ktoré sa snažili tento nedostatok uspokojiť („Spoločnosť pre nápravu mravov“, „Spoločnosť pre šírenie kresťanských znalostí“ a i.). Dôležitú úlohu pri vzniku metodizmu zohral aj pietizmus (*vysvetliť*).

B. John Wesley (1703-1791) a ďalší zakladatelia metodizmu

veľmi stručne charakterizujte život, dôležité medzníky, dielo J. Wesleyho, odkážte na ďalšiu literatúru Charles Wesley, George Whitefield a i.

C. hlavné dôrazy metodizmu

- osobné obrátenie (znovuzrodenie), učenie o ospravedlnení iba milosťou (plná dostačiteľnosť Božej milosti všetkým ľuďom, „programový článok“ reformácie) je doplnené dôrazom na posvätenie (pre J. Wesleyho je to predovšetkým dôraz na osobný rast v Kristovi, na kresťanskú dokonalosť ako dokonalosť v láske – ruku v ruku idú láska a služba);
- darom Ducha Svätého je istota spasenia, radosť a pokoj z Ducha Svätého;
- misijné zameranie (charakteristické pre všetky prebudenecké hnutia);
- sociálny akcent – presadzuje sa od samého počiatku metodistického hnutia (*viera skrze činnú lásku - Ga 5,6*) – starostlivosť o siroty, chorých, nezamestnaných, alkoholikov, mládež apod.
- metodizmus zámerne nemá vlastnú konfesiu (základnou normou viery, učenia, života cirkvi je Písmo – vykladané s použitím tradície, rozumu a skúsenosti); pre potreby metodistických

spoločenstiev J. Wesley upravil vieroučné články Church of England – z 39 na 24 (neskôr pripojený 25. čl. O posvätení). Veľkú vieroučnú autoritu majú Wesleyho tzv. štandardné kázne a Wesleyho Poznámky k Novej zmluve. Medzi dôležité texty metodizmu patria aj Všeobecné pravidlá.

D. Bohoslužba

Bohoslužobný poriadok má programovo rýdzo služobnú povahu. Tým však nezaniká potreba bohoslužobných formulárov (J. Wesley pripravil pre rozvíjajúci sa metodizmus v Amerike Book of Common Prayer, dnes plní túto funkciu Book of Worship). Taktiež slovenská ECM má svoje bohoslužobné formuláre (tzv. Liturgia ECM).

E. dôležité medzníky z histórie metodizmu

40.-te roky 18. stor. - počiatky metodizmu, prvé verejné kázania (G. Whitefield, J. Wesley), na pôde anglikánskych zborov vznikajú prvé triedy metodistov (Bristol, Londýn);
1744 – prvá „konferencia“ – formulovaná prvá organizácia a pravidlá hnutia (metodisti sa vtedy nazývali „Spojené spoločenstvá“);
na konci 40.-tych a potom v 50.-tych rokoch – sa metodistické hnutie šíri do Írska a Škótska;
1784 „Deklačná listina“ – po Wesleyho smrti má vedenie cirkvi prejsť na konferencie (vtedy tzv. zákonodárna stovka, t.j. sto kazateľov, ktorých Wesley výslovne uviedol menom, postupom času sa z konferencií stal orgán, kde majú paritu volení laici a duchovní);
1784 J. Wesley ako biskup ordinoval dvoch generálnych superintendentov pre prácu v Amerike (Cokea a Asburyho), od tohoto dátumu sa cielene rozvíjala práca v Amerike (pred svojou smrťou Wesley ordinoval A. Mathera a T. Cokea ako generálnych superintendentov s právomocou ordinácie – tým sa vlastne začala história metodizmu ako samostatnej cirkvi – *vysvetlite prečo, i keď sviatosť sa zatiaľ samostatne v metodistických spoločenstvách nevysluhujú*);
1797 anglický metodizmus prijal prvý cirkevný poriadok;

Z Anglicka a Ameriky sa metodizmus ďalej šíril do: západnej Indie, Nového Foundlandu, Nového Škótska (ešte v 18. stor.). V Afrike bola misia zahájená r. 1787, počiatkom 19. stor. na Cejlone, ďalej v Indii, potom v Austrálii, na Novom Zélande a v Tasmánii. V polovici 19. stor. vstupuje britský metodizmus do Číny, koncom 19. storočia do Kórei a Japonska. Dnes nájdeme metodizmus takpovediac všade na svete. Novo vzniknuté zbory zostávali buď organizačne spojené s miestami, odkiaľ misijná práca vzišla, inde vznikali národné cirkvi, mnohokrát sa tieto spojili s inými protestantskými vetvami. Na celom svete je dnes asi 50 miliónov metodistov.

Väčšinou metodistickou cirkvou je dnes United Methodist Church (ECM), ktorej sme aj my súčasťou. V dejinách svetového metodizmu je niekoľko medzníkov, kedy sa metodizmus radikálnym spôsobom delil (na černošskej otázke, na otázke otroctva a i.), následne potom dochádzalo zasa ku spájaniu cirkvi pôvodne rozdelenej a pripájali sa iné spoločenstvá.

ECM formálne vznikla r. **1968** práve z jedného takého veľkého spojenia.

F. zriadenie ECM

ECM má tzv. biskupsko-konferenčné zriadenie, čo znamená, že na správe a vedení cirkvi sa podieľa inštitúcia konferencií a biskupov (volení).

Vysvetlite rámcovo zriadenie našej cirkvi

- členstvo v cirkvi;
- konferencie: *Výročné, Centrálné, Jurisdikčné, Generálne (kedy a za akých podmienok sa schádza, čo je a čo nie je v jej právomoci), prácu výborov na rôznych úrovniach;*
- *vysvetlite spôsob správy farnosti: farskú konferenciu – jej význam, právomoci; príp. ako funguje farnosť v prípade, že jej súčasťou je viac zborov;*
- *vysvetlite systém cestujúcich kazateľov, inštitúciu laických kazateľov (príp. ďalšie), úlohu superintendenta, Rady oblasti, biskupa.*

G. príchod metodizmu do ČR a SR

Do našej republiky prišiel metodizmus po prvej svetovej vojne. České metodistické zbory v USA začali organizovať sociálnu pomoc a misiu vo svojej pôvodnej vlasti. Najskôr bola zahájená kolportážna činnosť (ako kolportér rozvinul rozsiahlu činnosť C. T. Collyer). Vlastná misia bola zahájená v roku 1920 formou evanjelizačných stanov a pokračovala v najbližších nasledujúcich rokoch (v Prahe: na Vinohradoch, vo Vršoviciach, v Lucerne, Na Šafránke, v Prahe-Strašniciach, v Prahe Novom Meste; ďalej v Protivíne, v Třeboni, vo Velvaroch, v Bratislave, Vrútkach, Seredi a i.) Stanovú misiu začal kazateľ J. Dobeš, od r. 1921 mu pomáhal J. P. Barták. Na misijnej práci čoskoro nadviazala sociálna práca (napr. zriadenie sirotinca a i.). Prvá Výročná konferencia pre Čechy a Slovensko sa zišla v r. **1927** v Plzni.

K VK 2005 má ECM v ČR 26 zborov a misijných staníc v 13 farnostiach, v SR 15 zborov a misijných staníc v 8 farnostiach. Členskú základňu tvorí do 3000 ľudí, z toho asi 2000 členov aktívnych.

H. história „domovského“ zboru

Stručne porozprávajte o histórii vášho domovského zboru (farnosti), akým spôsobom je organizovaný jeho život a služba.

J. Cirkevný poriadok

Prelistujte si spoločne Cirkevný poriadok ECM, vysvetlite jeho poslanie a zmysel, dajte dostatočný priestor na otázky.;